

Gospa

Edith Summerskill v Kranju

Kranj, 24. VIII. 1955.

Predsednica nacional. odbora laburistične stranke gospa Edith Summerskill in član Izvršnega odbora britanskih Trade - unionov gospod Jon Cooper, ki sta gosta SZDL Jugoslavije na obisku v naši domovini, sta danes dopoldne obiskala Kranj. Goste spremlja član Glavnega odbora SZDL Slovenije tov. Tone Fajfar.

Na obisku v Kranju so obiskali tudi LOMO in se dalj časa zadržali v razgovoru s predstavniki LO. Zanimali so se predvsem za organizacijo komun, njih pristojnosti, sistemu finansiranja zdravstvene in socialne zaštite in za druga vprašanja.

Po ogledu Kranja so gostje odpotovali na Bled, kjer jim je angleški ambasador priredil kosilo.

Posvetovanje žena v Kranju

Kranj, 25. avgusta.

Danes popoldne se je sestal iniciativni odbor Zveze ženskih društev za Gorenjsko. Odbor je bil ustanovljen že pred dobrim mesecem, da pospeši delo ženskih društev. Na današnji seji so razpravljali o ustanovitvi gospodinskega centra za Gorenjsko v Kranju, ki bo skrbel, s prirejanjem čajev in predavanj, za napredno gospodinsko vzgojo. Med drugim bo ta center vzgajal in izpopolnjeval tudi kader za delavske menize in vplival na ta način na izpopolnitev sistema delavske in družinske prehrane.

Na Jesenicah so svečano proslavili obletnico delavskega upravljanja

Preteklo soboto je minilo pet let od kar je delovni kolektiv jeseniške železarne prevzel tovarno v upravljanje. Ta pomemben jubilej so jeseniški železarji, predvsem pa mladi rod, ki se v polni meri zaveda svoje bodočnosti, lepo proslavili.

V soboto zvečer je imel DS slavnostno sejo, na kateri je govoril o pomenu in razvoju delavskega upravljanja, prvi predsednik delavskega sveta na Jesenicah tovariš France Arh, sedaj zvezni poslanec zbora proizvajalcev. Razen članov DS so seji prisostvovali: zvezni ljudski poslanec tovariš France Perovšek, predstavnik Centralnega odbora ZSJ tovariš France Talar, predsednik ljudskega odbora jeseniške občine tovariš Maks Dolinar, nadalje člani obratnih DS, uprave podjetja in drugi.

Delavsko upravljanje, davni sen svetovnega proletariata, je v tem času razvoja mnogo napredovalo in dosegli so pomembne uspehe, tako v proizvodnji, razširitvi tovarne in prevzgoji delavstva. Na Jesenicah so v teh letih znatno povečali proizvodnjo surovega železa in jekla, predvsem pa so dosegli boljše kvaliteto proizvodov. Razširili so martinarno, zgradili novo valjarno debele pločevine, rekonstruirali so topilnico, letos modernizirajo valjarno tanke pločevine itd. Zgradili so tudi veliko novih stanovanj in drugih objektov pomembnih za družbeni standard. Ob tem jubileju lahko mirno trdimo, da je jeseniški delovni kolektiv, kot številni drugi kolektivi na Gorenjskem, potrdil zaupanje, ki sta mu ga dala takrat partija in ljudska oblast.

Z zadnjih dveh sej OLO Kranj in Radovljica Jeseniška železarna bo lahko izplačala premije

Novi klimatski zdravilišči na Gorenjskem

Radovljica, 20. avgusta.

Danes je bila v sejni dvorani Mestne občine v Radovljici zadnja skupna seja obeh zborov OLO Radovljica.

Za potrditvijo popravkov bilanc, iz leta 1954 Železarne Jesenice, Klavnice Kranjska gora in Hotela „Hom“, je predsednik OLO Radovljica Milan Kristan prišel z obsežnim dnevnim redom. Med drugim je bil potrjen sklep o združitvi OZZ Kranj in Radovljica ter sprejet predlog turističnega društva Gorje, da se ustanovi samostojno gostišče z registriranim naslovom „Restavracija Hom“.

Po predlogu zadnje seje, naj občinski ljudski odbor Kropa preišče in razpravlja o delu obrtnega podjetja „Sekira“ iz Kamne gorice, je bilo sklenjeno, da se to podjetje likvidira, saj so vsa osnovna sredstva privatna last. Prav tako je bil potrjen tudi 4-mesečni plan Medzadružnega lesnega podjetja „Jelka“, vendar je bilo vprašanje garancije v višini 15% za 50 milijonski kredit, ki je „Jelki“ za začetek poslovanja nujno potreben. Ker OLO trenutno nima na razpolago finančnih sredstev, naj bi le-ta posredoval pri Izvršnem svetu, če bi se lahko ta garancija 7,5 milijonov položila iz republiškega gozdnega sklada. Soglasno je bil sprejet tudi sklep, da se dodeli garancija hotelu „Erika“ v Kranjski gori (800.000) in Ključavničarstvu v Radovljici (700.000).

Vsi odborniki so bili mnenja, da je predlog Republiškega zavoda za socialno zavarovanje, da se ustanovi klimatski zdravilišči v Bohinju in Gozd - Martuljku, koristen in so takoj imenovali 4-članski upravni odbor ter upravno Stefko Malijevo za zdravilišče v Bohinju in tov. Pezdirja za zdrav. „Franc Rozman“ v Gozd - Martuljku.

Ker Vajeniška šola na Bledu nima posebnega plesarskega oddelka, za katerega se prijavi letno večje število vajencev, morajo le-ti odhajati na tečaje v Ljubljano, kjer pa je ta šola že tako prenapolnjena. Zato bo s 1. septembrom 1955, na predlog Sveta za prosveto in kulturo, ustanovljen na Bledu poseben oddelek za plesarsko stroko.

Zlasti živahna pa je bila razprava okoli polletnega poročila poslovanja Železarne. Jeseniška železarna je svoj polletni plan presegla, vendar

so se njeni materialni stroški občutno zvišali, prav tako se je povečal davek na promet proizvodov, kar je povzročilo, da se je sklad za samostojno razpolaganje in dobiček znižal. Nujno je bilo zato, da se Železarni poveča za premije in nagrade določeni del dobička in sicer tako, da se procent participacije dvigne od 7,3 na 9,2. Če do teh korektur ne bi prišlo, bi Železarna, ki ustvarja v svojem okraju največji del narodnega dohodka, prišla v nesorazmerje z manjšimi podjetji, ker ne bi mogla izplačati niti premij, niti predvidene trinajste plače. Sicer je ta vsota (130 milijonov 598.000) še vedno majhna, saj je za prvo polovico leta potrošena že več kot pol, vendar večjega procenta ni mogoče priznati zaradi izdatkov okraja.

Na seji so razpravljali še o dodelitvi zemljišč splošnega ljudskega premoženja ter o poročilu komisije za plače, ki je potrdila skupno 526 tarifnih pravilnikov od tega 324 v Kranju in 202 v Radovljici.

16 vprašanj na dnevnem redu

Pretekli petek dopoldne je bila v Kranju, v veliki sejni dvorani OLO, zadnja seja starega OLO, na kateri so razpravljali in sklepali o pomembnih gospodarskih vprašanjih tega okraja.

Na dnevnem redu so imeli 16 vprašanj. Med drugim so sprejeli odlok o spremembi

nekaterih instrumentov okrajnega družbenega plana, predvsem tistega dela, ki govori o formiranju sklada za plače v trgovskih podjetjih. Za elektrarno KZ Poljane so znižali predpisano polno amortizacijo na 55 odstotkov. Za omenjeno elektrarno ni potrebna tako visoka amortizacija, ker bo sčasoma ukinjena in se bo ti del doline oskrboval z elektriko iz bližnjih daljnovodov. Ker sredstva investicijskega sklada v višini 0,1 odstotka od prometa ne zadoščajo podjetju „Živila“ za vzdrževanje lastnega prevoznega parka, so povečali to stopnjo na 0,5 odstotka. Nadalje so na omenjeni seji potrdili odlok o zaključnem računu o izvršitvi proračuna OLO Kranj za leto 1954 ter zaključne račune okrajnih finančnih samostojnih zavodov in posebnih skladov, določili so novo razmejitve lovšč med Poljanami in Gorenjo vasjo, potrdili pravila kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš, imenovali člane upravnega odbora okrajnega sklada za pospeševanje kmetijstva in potrdili pravila tega sklada. Sklepali so tudi o višjih OZZS, ki jih je ustvaril v preteklem letu, zaradi uvedbe splošnega višjega prispevka. Sprejeli so sporazumni predlog, o katerem so se sporazumeli predstavniki OLO in predstavniki OZZS. V zvezi s tem so razpravljali tudi o pismu, ki ga je poslal Republiški zavod za socialno zavarovanje Okrajnemu ljudskemu odboru Kranj. Pismo je bilo pisano v ostem tonu in je oporekalo Ljudskemu odboru pravice do soodločanja pri delitvi omenjenih sredstev. Po informacijah, ki smo jih dobili, so se avtorji pisma že opravičili, češ da so ga napisali v neprespani noči in v trenutnem razburjenju. Odborniki so smatrali, da je to forum, ki mora imeti drugačen odnos do reševanja takih vprašanj in tudi do Ljudskega odbora. Zato so obsojili tako pisanje. Predsedstvo OLO pa so pooblastili, da je odgovorilo na pismo in obvestilo Republiški zavod za socialno zavarovanje o sklepih ljudskega odbora.

Udeležili tudi predsednik Izvršnega sveta LRS tov. Boris Kraiger, sekretarka komisije SZDL Jugoslavije za stike z inozemstvom Marija Vilfanova in člana predsedstva SZDL Slovenije Vida Tomšičeva ter Tone Fajfar.

Danes dopoldne sta ga. Edith Summerskill in g. John Cooper obiskala Prešernovo rojstno hišo v Vrbi. Ogledala sta si tudi grobišče talcev v Begunjah in spomenik žrtvam fašističnega terorja v Podljudju.

V tej številki:

● Iz turistične in gostinske problematike na Jezerskem (stran 3)

● Obisk v kranjskih restavracijah (str. 4)

● Prešernovo gledališče na pragu šeste poklicne sezone (stran 5)

● O tem in o ostalih dogodkih v preteklem tednu berite v današnji številki

Šibka točka:

PREMIJE IN NORME

Nekaj podatkov iz dela komisije za plače pri OLO Kranj - Radovljica

Osrednja komisija za plače, ki je bila za oba dotedanja OLO na Gorenjskem, je potrdila 526 tarifnih pravilnikov. Imela pa je nalogo tudi tolmačiti nove uredbe in predpise v plačnem sistemu za leto 1955. Sodelovala je s podjetji, ustanovami in ostalimi komisijami. Da je bilo delo hitreje in solidneje opravljeno, sta bili imenovani še dve odborniški komisiji in sicer za vsak okraj po ena s 13 podkomisijami za posamezna področja gospodarstva. Razen osrednje, so vse komisije v glavnem končale svoje delo. Nedavno pa so pri novem OLO za Kranj imenovali tudi novo komisijo za plače, ki bo kot stalna imela nalogo zasledovati gibanje plačnega sistema, vplivati na podjetja, da bodo začela s tehničnim ocenjevanjem delovnih mest in ostalimi nalogami. Nova komisija se je že tudi konstituirala in izbrala za predsednika tov. Dušana Horjaka, podpredsednika OLO Kranj, za sekretarja komisije pa je bil imenovan tovariš Janez Rihar.

V podatkih, ki jih je zbrala in jih hrani ta komisija, smo med drugim zasledili, da se je v tem letu povečalo število zaposlenih na Gorenjskem za 2023 ljudi, in sicer se je povečal stalež kadrov delovne sile v radovljiškem okraju za 6,5 odstotka, v kranjskem pa za 7,5 odstotka. Tudi sorazmerje uslužbenecv do delavcev se je malenkostno spremenilo v korist delavcev in pride v tem letu na enega uslužbenca 9 delavcev.

Občinsko praznovanje v Podnartu

V spomin in oddolžitve prvim žrtvam, ki so v občini Podnart padle za našo nacionalno in socialno osvoboditev, bo tudi letos v dneh od 24. do 28. avgusta občinsko praznovanje. Dne 24. avgusta so v Ljubnem podre. gestapovske svinčenke pet naših najzavednejših domačinov: Miho Stularja, Feliksa Kavčiča, Antona in Jožeta Krivica in Antona Snedica. Izkrvaveti so morali, ker so bili ovadeni okupatorju kot najbolj neustrašeni poborniki za osvoboditev našega naroda, ki se je takrat povsod v domovini na klic Osvobodilne fronte in Partije dvigal k upor. Kruto so se zmotili okupator in njegovi pomagači, ko so računali, da bodo taki teroristični ukrepi vzeli našemu ljudstvu pogum in da bo sklonilo tilnik pred osvajalcem. Nasprotno! Prav mučeniško prelita kri naših prvih talcev je zanimala splošni ljudski upor.

V proslavo teh težkih, a velikih dni bo v sredo, 24. av-

gusta v Podnartu ob 18. uri slavnostna seja Občinskega ljudskega odbora, po seji pa polaganje vencev na grobove talcev in borcev na Ovsiahu in Ljubnem. V soboto, 27. avgusta bo ob 20. uri v Domu v Ljubnem slavnostna akademija z nastopom pevskega zbora iz Podnarta, mladih tamburašev in harmonikarjev iz Ljubnega, recitacijami in izvirno enodejanko Janeza Lampiča: „Vaška učiteljica“, ki prikazuje težko ilegalno delo med okupacijo. Pred akademijo bo pred Domom v Ljubnem odbojarska tekma med mladinci iz Ljubnega in Podnarta. V nedeljo, 28. t.m. bodo v Podnartu ob 10. uri spretnostne motociklistične tekme, nato pa še medkrajna nogometna tekma. Popoldne ob 14. uri bo na Ovsiahu mokra gasilska vaja domačega in okoliških gasilskih društev, ob 16. uri na telovadnici nastop pred novoodpranim Domom v Podnartu.

Evdvard Kardelj na Gorenjskem

Tržič, 25. avgusta.

Generalni sekretar Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije Evdvard Kardelj je danes obiskal Gorenjsko. Ob tej priliki je v vili „Tržič“ nad Tržičem sprejel predsednico nacionalnega odbora laburistične stranke go. Edith Summerskill in člana Izvršnega odbora britanskih Trade - unionov g. John Cooperja, ki se te dni mudita na Gorenjskem.

Tovariš Kardelj je pridržal gosta na kosilu, ki so se ga

Pred združitvijo Okrajnih zavodov za socialno zavarovanje Jesenice in Kranj

V nedeljo, 28. avgusta bo v zgornji Sindikalni dvorani v Kranju I. zasedanje skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje za novi okraj Kranj. Na zasedanju bodo sklepali o združitvi skupščin, izvolitvi izvršnega odbora in finančne komisije Okrajnega zavoda. Imenovali bodo tudi direktorja Okrajnega zavoda in sprejeli statut Okrajnega zavoda.

Služba socialnega zavarovanja mora kot izrazito družbena služba, slediti razvoju komun, ekonomsko - teritorialnim političnim enotam naše družbene ureditve. Zato se v zvezi s formiranjem komun postavlja tudi vprašanje odnosa službe socialnega zavarovanja do komun. Da bi lahko ta služba delovala ločeno od ostalih družbenih služb, ki jih zajema komuna, pa si je nemogoče misliti.

Že v samem začetku reorganizacije bo potrebno predvideti takšno decentralizacijo službe socialnega zavarovanja, da bodo imele posamezne podružnice vse pristojnosti kot jih ima sedaj Okrajni zavod. Po uredbi o organizaciji socialnega zavarovanja bo na Gorenjskem en Okrajni zavod s sedežem v Kranju. Dosedanji Okrajni zavod na Jesenicah pa se bo preimenoval v podružnico Okrajnega zavoda. Po predlogu, ki ga je izdelal iniciativni odbor, bodo na Gorenjskem obstojale še sledeče podružnice: Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. Vendar pa je za sedaj ta predlog še neizvedljiv in bi se dokončno lahko izve-

del z letom 1956, do takrat pa bi obstojale na področju Okrajnega zavoda samo podružnice na Jesenicah, v Škofji Loki in Trzinu s tem, da bo podružnica Jesenice do konca letošnjega leta opravljala v imenu Okrajnega odbora zavoda v Kranju vse posle zavoda za področje celotnega kraja.

K dogodkom na Pokljuki Edino pravilen epilog

Že iz pisanja „Slovenskega poročevalca“ in „Ljudske pravice“ z dne 3. t. m. je bila gorenjska javnost obveščena o dogodku, ki se je zgodil 22. julija na Pokljuki. Ta dan je bil namreč nekemu Berlinčanu, ki se je mudil v „Sport hotelu“, poškodovan njegov avtomobil. Razbita so bila stekla in prebodene zračnice. Nihče ni vedel, kdo je povzročil škodo, obstoja pa upravičena domneva, da so stekla popokala zaradi vročine (avto je stal 2 dni na soncu).

Klečeplazno opravičevanje direktorja hotela tujcu in njegovo surovo obnašanje do in-

validov NOB, ki jih je krivil za ta dogodek, je upravičeno razburilo vso gorenjsko javnost. Glavni odbor Zveze vojaških vojni invalidov in iniciativni odbor ZVVI za Gorenjsko sta takoj zahtevala odstavitev takega direktorja v nasprotnem primeru pa sta izjavila, da bosta prekinila pogodbo o klimatskem zdravljenju invalidov na Pokljuki.

Po informacijah, ki smo jih dobili na Gostinski zbornici v Radovljici, je LOMO Bled že dva dni po objavi članka v „Ljudski pravici“ in „Slovenskem poročevalcu“, direktorja odstavil.

Na zadnji seji Občinskega odbora na Bledu so odborniki naknadno ugotovili, da odstavljeno upravnik ni zakrivil prestopka zaradi sovražnega odnosa do naše družbene ureditve. Zato mu bodo dodelili novo službo.

V Kranju so zaključili mednarodni seminar kvekerjev

Kranj, sredo, 24. 8.

Predsednik Ljudskega odbora mesta Kranj, tov. Vinko Hafner, je danes popoldne priredil sprejem za udeležence mednarodnega seminarja kvekerjev. Razen večjega števila udeležencev seminarja, so bili na sprejemu še podpredsednik LOMO tov. Cene Benčnik, tajnik dr. Gabrijel Čop in drugi.

Sprejema so se udeležili predvsem tisti, ki so se najbolj zanimali za razna mednarodna, posebno pa za naša politična in gospodarska vprašanja. Razvila se je živahna razprava s številnimi vprašanji, na katere je predsednik rade volje odgovarjal. Zanimali so se za številna vprašanja našega gospodarskega in političnega razvoja. Tako o sestavi ljudskih odborov, številu uradov pri ljudskem odboru, delu komisij in svetov, funkcije upravnega aparata.

Nadalje o dotoku sredstev ljudskemu odboru, o delitvi dohodka gospodarskih organizacij in udeležbe raznih organov pri tem. Zanimali so se tudi za delo političnih organizacij in njih odnos do komunističnih organizacij drugih dežel ter za naše poglede na družbeni razvoj v svetu na sploh.

Ob zaključku sprejema so se prisrčno zahvalili za prijaznost in gostoljubnost, ki so jo bili deležni od ljudske oblasti in prebivalcev za časa svojega bivanja v Kranju. Dejali so, da so prepričani v to, da v tem kratkem času niso mogli spoznati Jugoslavije, da pa se je v njih vzbudilo zanimanje za Jugoslavijo. Izrazili so tudi željo, da bi jim bilo še kdaj omogočeno prirediti tak seminar v Jugoslaviji.

Udeleženci mednarodnega seminarja kvekerjev so obiskali Kmetijsko zadrugo v Naklem

Že nekaj tednov imajo v Kranju seminar kvekerji — zbrani z vseh strani sveta in vseh narodnosti. Vodstvo seminarja je zaprosilo kmetijsko zadrugo v Naklem, če jo smejo obiskati.

Tako so se zbrali 20. avgusta — večinoma mladi ljudje pri partizanski duplini na Okroglem. Tu so jim predstavniki ZB iz Nakla povedali zgodbo o junaški borbi tri-najstoričarje partizanov v 1. 1942. Prisotne goste je pripovedovanje in kraj sam močno presunilo.

Po ogledu spomenika smo krenili skozi gozd v Naklo, kjer smo najprej ogledali „Dom kulture“. Mimogrede so predstavniki zadruge tolažili, kako so organizirani, kakšne naloge izvršujejo, delo kmetijskih pospeševalnih odsekov, demokratičnost v upravljanju zadruge, pravice in dolžnosti članov in tako dalje. Po kratkem odmoru smo si ogledali eno izmed kmetijskih posestev v Malem Naklu, nato pa so zadržniki povabili goste na malo pogostitev in zabavo.

Nastopila je folklorna skupina iz Trzica in zaplesala več slovenskih narodnih plesov. Gosti so bili zelo navdušeni ter vsako točko nagradili z močnim ploskanjem. Nato so jim fantje iz Nakla pod vodstvom Tineta Zelnika zapeli narodne in partizanske pesmi. Višek navdušenja je dosegla pesem „Moja očka ima konjička dva“, ker so se jo kvekerji že za časa bivanja v Kranju naučili.

Družba se je razživila in duševni vodja seminarja, ki je po narodnosti Skot — živi v Grčiji — je pozval, naj vsak od njih pove svojo domovino in kraj, kjer živi. Nasteli smo 21 narodnosti; največ simpatij so bili deležni gostje iz Nigerije.

Goste sta pozdravila v imenu zadruge predsednik Andrej Triler, v imenu Okrajne zadruge zveze pa ing. Janez Perovšek. Oba sta naglasila, da Jugoslavija in slovenski kmet sprejme vsakega, ki pride z dobro voljo in kot prijatelj. Zelela sta jim, da bi se na Gorenjskem lepo imeli ves čas, kolikor se ostaneta tu in naj nas nikar ne pozabijo, ker vse kaže, da bo svet vendarle spoznal, da smo ena sama velika družina, ki mora živeti v miru in složnem delu. Čeprav ne govorimo iste jezika, so naše misli enake in cilji sorodni.

V imenu gostov je odgovoril njihov vodja s pojasnilom, da kvekerji niso organizacija, ki bi se zadovoljila samo s tem imenom. Poudaril je: „Mi smo organizacija prijateljev med narodi brez predsodkov o barvi kože ali moči posameznega naroda.“ Zahvalil se je gostiteljem in Jugoslaviji, da jih je tako gostoljubno sprejela.

Potem je nastopil par iz Nigerije in zapel dve svoji narodni pesmi. Vse prisotne je prevzela preprosta, a vendar silno prodorna melodija naroda, ki živi tisoče kilometrov proč od nas, kljub temu pa smo čutili v njej vso tisto toplino, ki jo premorejo tudi naše narodne pesmi. Upamo, da bodo kvekerji ponesli v svet lepe spomine na te ure, ki so jih preživeli med nami v Naklem, saj je bil tudi za nas njihov obisk nepozaben.

Križnar

Podražitev mleka v Kranju

Nujen ukrep ob nepravem času

Zal bodo Kranjčani doživeli 1. septembra zopet novo podražitev. To pot se bo podražilo mleko. Ta ukrep je prišel sicer v precej nepravem času, kajti že podražitev moka in masti je vzbudila dovolj neprijetnega razburjenja — toda na žalost se drugače ne da narediti.

Zadruga mlekarja v Kranju je morala zaradi tega, da je obdržala kljub neenaki odkupni ceni v posameznih mesecih — ceno mleka na izredno nizkem nivoju (najnižjem v Jugoslaviji; v Ljubljani stane liter mleka 31 dinarjev, v Beogradu 44 dinarjev) porabiti vse lanske rezerve. Sprito tega in pa zato, ker so se vsi artikli, ki jih mlekarja

potrebuje za predelavo mleka znatno podražili, dalje ker grozi, da bo mlekarji odpovedan regres na gorivo in bo morala plačati pol milijona dinarjev za nastalo razliko — je ta ukrep nujen in popolnoma umesten. Potrošniki bodo sedaj plačali za liter mleka 29 dinarjev.

Podražitev pa bi bila še večja, če bi gospodarski odbor LOMO ne oprostil mlekarne zvišanja vodarine.

Prepričani smo, da zvišanje prodajne cene mleka ne bo vplivalo na kmete, da bi ti napak tolažili gospodarsko nujni ukrep in skušali zvišati odkup. ceno, ki je na področju kranjske mlekarne že itak ena najvišjih.

Upor je povečini že zadušen in El Azharjeva vlada je spet gospodar položaja.

Upor pa je povzročil obilo komentarjev. Britanci so govorili, da ta upor dokazuje, kako nesmislen je umik njihovih čet iz Sudana. Tudi Egipčani, ki so drugi partner pri dosednji upravi nad Sudanom, so na sličen način komentirali dogodek. Predlagali so Britancem, naj s skupno akcijo zadušijo upor, kar so Britanci odklonili, hkrati pa so tako Egipčani kot Angleži drug drugega obtoževali da se vmešava v upor in ga podpira.

Sudan je bil do sedaj kondominium pod egiptovsko in britansko upravo. V septembru letošnjega leta pa se po sporazumu s sudansko vlado in po sklepu sudanske Ustavodajne skupščine, britanske in egiptovske čete morajo umakniti iz dežele. Tedaj bo sudansko ljudstvo svobodno — s plebiscitom — izrazilo, kako želi živeti: ali v samostojni državi ali v skupnosti z Egiptom. Prvotno so bile težnje za združitve z Egiptom močne, danes pa vse bolj plahne.

V Koreji pa so se ta teden nadaljevale demonstracije in izzivanja, ki naj bi pospešila odstranitev nevtralne komisije iz Južne Koreje. Med demonstracijami je bilo slišati celo pozive na nov spopad s severnimi.

Sing Man Ri in njegovi razgrajči danes res ne pomenijo več bistvene nevarnosti za mir v svetu, pomenijo pa še vedno resen opomin človeštvu, da so še določeni vojno hujskaški elementi, ki bi radi skalili dobre odnose med narodi.

Ljudje in dogodki

V AGONIJI

Ob krvavih dogodkih v Maroku in Alžiru, ki so terjali več kot 1000 smrtnih žrtev

Ben Jusufa na prestol in za reforme, ki jih predlaga sedanj generalni rezident Gilbert Grandval. Nasprotja so tudi med berberskimi plemeni na jugu in Arabci na severu. Marakeški paša El Glaoui, ki je poglavar Berberov grozi z oboroženim uporom, če bi se izvršile spremembe na maroškem prestolu.

Vsa dosedanja politika Francije je zgrešena torej zato, ker poskuša z različnimi kompromisi in spretnim krmarjenjem med posameznimi političnimi in verskimi grupacijami, obdržati severno Afriko na silo zase. Pri tem pa se ne zaveda, da so to rekviziti kolonialne politike prejšnjih stoletij in da so leti danes, spritno težnja vseh ljudstev in vseh narodov po svobodi in samoodločanju, že zdavnaj zavrženi med staro šaro.

Zaman je vsako opravičevanje, da je nasilno zadrževanje francoskih čet in oblasti v Severni Afriki nujno zaradi ohranitve „notranje stabilnosti“ dežele in civilizacije. Vsako nasilje rodi še večje nasilje! Zato je opravičena bojazen francoskega časopisa, da spritno nepopustljivosti in kompromisarstva Severne Afrike zna postati za Francijo druga Indokina.

Sprito napete situacije v Maroku in Alžiru so se v ponedeljek začeli v francoskem letoviškem mestu Aix - les - Bains francosko maroški raz-

govori, ki naj bi razčistili odnose med Francijo in njenim protektoratom. Ti razgovori naj bi pomagali predvsem, najti francoski vladi — ki je v pogledu politike v Severni Afriki silno neenotna — skupno osnovo za nadaljno akci-

vesti kažejo, da bo Francija s silo poskušala brzdati maroško nacionalna čustva, v do-glednem času ne moremo računati na ugodne vesti iz Severne Afrike.

Upamo lahko le, da bosta lej ko prej francoska vlada in parlament — kjer je še nekaj zagovornikov „tradicionalne“ politike v Severni Afriki — vendarle uvidela, da z glavno skozi zid ne moreta. Iz časopisa se vidi, da je francosko javno mnenje to že zdavnaj uvidelo.

Sprito pomirljive situacije,

Jezdeci marokeškega paše

jo. Za Maroko ti razgovori lahko v najboljšem primeru pomenijo dosego določenega kompromisa, kar pa položaja ne bo pomirilo. Ker zadnje

ki je kljub vsemu zavladala v svetu, lahko ocenjujemo „maroški primer“ kot agonijo zastarele kolonialne politike.

S. B.

Ste že bili v Selški dolini ...?

Za 12.338 ton večja blagovna proizvodnja

Z zadnje seje Delavskega sveta jeseniške železarne

6.000.000 dinarjev za dopuste in izlete članom kolektiva jeseniške železarne

Z mnogimi idiličnimi vasicami, vrhovi s krasnimi razgledi in nešteti pomembni kraji ljudske revolucije, se je Selška dolina uvrstila med priljubljene turistične postojanke.

Nekaj prav posebnega je vasica Dražgoše, ki sloni na strmem pobočju Jelovice ter je znana kot simbol junaške borbe gorenjskih partizanov. Do tal porušena in minirana, z visokim krvnim davkom odkupljena, se je vasica začela v svobodi hitro razvijati. Dobila je novo cesto, ki vodi v vas in še dalje v Jelovico, iz ruševin so se dvignila pomorna poslopja z žago, gradi se nova moderna šola, v kateri bo v bodoče preživel marksiater otrok svoje poletne počitnice; preko Rovtarice pa se vije lepa gozdna in turistična cesta, ki je letos na novo urejena.

Precej drugačno sliko pa na žalost kažejo Železniki, središče komune Selške doline. Vsak turist si bo sicer z zanimanjem ogledal plavž kot relikv nekdanje železarske industrije, prav tako ga bodo zanimali starinski obokani mostovi preko Sore, vendar mu ne bo šlo v račun, da se še danes po desetih letih osvojitve, pozna po vseh hišah močni sledovi borbe, ki so bile za osvoboditev Železnikov. Res je, da je edinstven „muzejski“ primer v slovenskih mestih, toda kaže le na veliko malomarnost domačinov. Če so Dražgošani lahko iz ruševin postavili novo idilično gorsko vasico, bi tudi Železnikarji lahko zabrisali sledove krogel in bomb po hišah. Skoraj neverjetno je, da si ljudska oblast še ni zadala skupno z obnovitveno zadruho in planinskim turističnim društvom te važne nadloge.

To in organizacija solidnega gostinskega obrata s tujskimi sobami, bi morala biti ena zmed prvih nalog v Železnikih. Šele potem bomo lahko upravičeno zapeli ponarodelo pesmico: „Prelepa je Selška dolina ...“

Pismo novomeških otrok ob odhodu

15. avgusta je odpotovala iz Kranja druga izmena počitniške kolonije iz Novega mesta, ki je bivala tri tedne v Mladinskem domu „France Prešeren“. Med 58 otroki so bili otroci padlih borcev ter socialno in zdravstveno ogroženi otroci. Bivanje v lepih prostorih doma je bilo prav prijetno.

Otroci so se na Gorenjskem okrepili in obogatili z novimi vtisi. Zanimala jih je industrija. Obiskali so „Planiko“ in „Pletenino“ in bili povsod

lepo sprejeti. Videli so velike gospodarske uspehe na Gorenjskem sejmu, si ogledali muzej, vse sončne dneve pa izkoristili v naravi. Vreme je sicer malo motilo razpoloženje, vendar kljub temu veselja ni manjkalo.

Ob svojem odhodu se zahvaljujemo Tajništvu za zdravstvo in socialno politiko in Okrajnemu odboru ZB za vso pomoč in naklonjenost. Prav tako upravi in osebju doma ter podjetjem v Kranju.

ŠTEVILO POSTELJ BI LAHKO POVEČALI

Število postelj je na Jezerškem, upošteva edino gostinsko podjetje „Dom na Jezerškem“ z vsemi depandansami in prav tako zasebne vile in zasebniki, doseglo letos 280. Razen svojih 120 postelj, ki jih ima na razpolago, vzame „Dom na Jezerškem“ v sezoni v najem še 35 postelj.

Letošnja sezona se od lanske in od onih iz prejšnjih let, po številu gostov, močno razlikuje. Saj so bile letos vse postelje na Jezerškem, kljub slabemu vremenu, od 1. junija do pred nekaj dnevi popolnoma zasedene. Zadnje dni pa so nekateri gostje, bodisi zaradi slabega vremena, bodisi zaradi tega, ker je sezona že v zatonu, odšli. Po izjavah, ki mi jih je dal upravitelj podjetja tovariš Zbilj, invalid iz

drugem polletju večje materialne stroške kot so jih predvidevali, poleg tega pa morajo računati na morebitno znižanje proizvodnje. Zaradi pomanjkanja električne energije, kar je že napovedal Elektro - energetskega sistema Slovenije, bodo morali ukiniti obratovanje nekaterih naprav. V zvezi s tem so pokrenili akcijo da bi dokončali izgradnjo, oziroma montažo dveh turbo - agregatov, katere imajo že kupljene, pa jim manjka denarja, da bi jih vgradili. S tem bi delno ublažili bližajočo krizo.

Na proizvodnjo in poslovanje podjetja pa izredno neugodno vpliva tudi vprašanje kreditov in neplačevanje materiala od strani kupcev. Odjemalci dolgujejo jeseniški železarni nad 2365 milijonov dinarjev za proizvode, prav tako pa tudi železarni dolguje dobaviteljem. Uredba določa, da se za fakture, ki v 20 do 30 dneh niso plačane, avtomatično zniža kredit pri Narodni banki. Železarna Jesenice ima takih faktur že za okoli 500 milijonov dinarjev.

Nadalje je tu še vprašanje fluktuacije delovne sile, ki je še vedno občutna. Iz poročil je bilo tudi razvidno, da proizvodnost še narašča vendar

počasi in se je letos dvignila napram lanskemu letu za 1,3 t jekla na zaposlenega.

Ob poročilu o izpolnjevanju družbenega plana so mnogo razpravljali tudi o plačnem in premijskem sistemu. Nekateri so predlagali popravke, ker da je sedanji sistem pomanjkljiv. Vendar so sklenili obdržati ta način izplačevanja do konca leta. V kolikor bodo ustvarili več dobička, bodo izplačali ob koncu leta 13. plačo, vendar je to še odprto vprašanje. Saj so sredstva za plače iz dela dobička, zaradi nekaterih drugih plačil v prvem polletju prekorajčili za 3.634.000 dinarjev.

Tudi razprava o popravku zaključnega računa za preteklo leto je bila živahna. Ker so imeli v preteklem letu, zaradi nižjih cen materiala, katerega so imeli na zalogi še iz leta 1953, večji dobiček, so morali odpisati nekaj nad 12 milijonov dinarjev iz dela tega dobička. To je bilo sicer v toliko nerodno ker je prišlo v času ki je podjetje že razporedilo sredstva, vendar je uredba o tem že prej obstojala. Toda v železarni so računali na to, da jih bodo oprostili plačila te razlike.

Na koncu seje so imenovali še komisijo za koriščenje amortizacijskih skladov, komisijo za podeljevanje štipendij in rešili nekaj drugih vprašanj.

J. P.

Da bo Loka zopet pisana

Za olepšavo so bile razdeljene nagrade in pohvale

Pisana Loka je že pred vojno slovela po tem, da si na vseh oknih videl lepe cvetlice, predvsem pa nagelj in rožmarin.

Med vojno so seveda iz dneva v dan bolj izginjali in veneli kranjski nageljni na loških oknih. Zato so tudi dolga leta po vojni ostale fasade stranskih hiš pušče in dolgočasne, dvorišča in vrtovi zanemarjeni. Ko pa so dobili Ločani lansko leto novo cesto po mestu in k temu še neonsko razsvetljavo, so se začeli zanimati tudi za zunanost svojih domov.

Da bi to zanimanje še povečalo, je Turistično društvo razpisalo že pred mesecem nagradno tekmovanje. Razpis je bil predhodnica Turistič-

nega tedna, ki je razgibal vso Loko. Nekateri so prebelili fasade, drugi so postavili cvetlice na okna, uredili vrtove, trgovci so se pozanimali za ureditev izločb, gostilničarji pa za svoje lokale. Tako je komisija, ki je v Turističnem tednu pregledovala mesto, lahko opazila marsikaj lepega in novega. Posebno ji je ugajal sprehod po Karlovcu, Puštalu in Spodnjem trgu. Tu so tudi odnesli največ nagrad, prvi pa so bili: Polenec Polde, Oblak Lovro, Čarman Rozi, Finžgar Ana, Guzelj Pepe itd. Komisiji sta bili všeč tudi izločbi „Alpine“ in „Izbire“. Turistično društvo je skupno razdelilo 35 denarnih nagrad in 25 pismenih pohval.

Komisija pa je videla ponekod tudi nered in nesnago. Greznice (odprte) še vedno zasmarjajo loško okolico. Mestni trg še vedno ni tak kot bi moral biti, razen nekaterih častnih izjem. Blaževa ulica je posebno dolgočasna. Za gradom se podira pot pod „Nunskim zidom“, itd. Pač pa je komisija posebno pohvalila ureditev mestnih parkov in nasadov, ki jih ureja vrtnar Tavčar Jože.

Kljub temu, da so Ločani že zelo uredili svoje mesto, bi treba še precej priidnih rok, da bo Loka lahko s ponosom nosila vzdevek „Pisana“, ter bo lepa in urejena privabila še več domačih in tujih gostov.

—j

Iz turistične in gostinske problematike na Jezerškem

Prijeten letoviški kraj, predvsem za naše goste

Na Gorenjskem posvečajo vedno več pozornosti turizmu, tako da postaja ta gospodarska panoga čedalje bolj donosna za gospodarstvo tega področja. In tako je tudi prav! Saj je le redko katero področje tako bogato naravnih lepot, kot prav Gorenjska. Vendar je pa še tu pa tam vrsta nerešenih problemov, napak, nepravilnosti, ki izvirajo iz objektivnih okoliščin, mnogo jih je pa tudi subjektivnega značaja. Zlasti slednje bo treba vztrajno odpravljati, če bomo hoteli še bolj usposobiti naše turistične kraje in jih približati številnim gostom.

Jezerško je letoviški kraj, ki ni toliko zanimiv za tujce, ki prihajajo k nam večinoma le na morje in v odbrze tod mimo, kolikor predvsem za naše domače turiste. Zato se na Jezerškem kar se dela, dela predvsem za naše goste, za razliko od mnogih drugih letovišč, kjer je vse podrejeno ugodju tujcev.

Jezerško — osebni podatki: Dvojčka: Spodnje in Zgornje Jezerško. Lice: planinsko. Oči: sinjemodre. Stas: visok — 906 m. Značaj (vremenski): letos spremenljiv. Družina: Oče „Dom na Jezerškem“ z otroci: „Planinka“, „Storžič“, „Korotan“, in vnuki restavracijami: „Kazina“, „Jezerški vrh“, „Gostilna“, „Pri Kanonirju“. V sorodstvu so še vile „Zora“, „Mila“, „Krč“, „Kočna“ in „Pri Makeku“. — Ostala „žlahhta“ je izumrla ...

NOV, lahko sklepam, da je letošnja sezona prekosila vsa pričakovanja. Saj je gostov za 70% več kot lani. Tovariš Zbilj mi je tudi dejal, da je Turistično društvo, katerega je sam predsednik, šele letos resno razmišljalo o možnostih za povečanje prenočninosti zmogljivosti Jezerškega. Po njegovem mnenju bi bilo najbolje in najceneje, da bi dali zasebnikom, med katerimi je zelo veliko zanimanja, ustrezn kredit, s katerim bi lahko le-ti kupili ruhe, posteljnino, zakrpalni okna, pod itd. ter na ta način osposobili še marsikatero sobo. Te sobe bi lahko v sezoni zasedli turisti. Na Jezerškem računajo, da bi lahko na ta način pridobili okoli 60 ležišč. Za vse to bi bilo potrebno 2,5 do 3 milijone brezobrestnega posojila. Lahko pa bi ta problem rešili tudi tako, da bi gostinsko podjetje plačalo zasebnikom sobe v naprej za dve do tri sezone. Skratka: možnosti je več, najti bo treba le najbolj ustrezno rešitev.

„JEZERO, KI GA NI VEČ“ Spomnim se, da smo lani v našem listu pisali „O jezeru na Jezerškem, ki ga še ni“. Zdi se mi mnogo bolj umestno govoriti „O jezeru, ki ga ni več.“

Četrto ure hoda od gostišča je to famozno jezero, sedaj pravzaprav „mlakuža“, v kateri od časa do časa zakvaka žaba. Ob njem mnogo sledov kravih parkljev ...

Za to jezero so se že mnogi zanimali. Prišli so na ogled strokovnjaki za vodno gospodarstvo. Ugotovili so, da je jezero včasih polno vode (voda prihaja s Kočne ali pa iz potoka Jezernica), včasih ga pa kar zemlja „požre“. Neke, pravijo, pušča dno.

Dobro bi bilo če bi teren preiskali in potem omogočili „življenjski obstoj“ temu jezeru. Verjetno investicije ne bi bile kdove kako velike. Tako bi vsaj jezero lahko postalo res jezero. Pravijo, da bi se dalo napraviti tako „mlako“, ki bi bila dolga 350 in široka 200 m. S čolnarno in ribami bi nedvomno privabila marsikatero turista.

Vsekakor bi bilo preveč smelo, če bi trdili, da bi bilo to jezero tako kot Blejsko ali Bohinjsko, vendar bi po svoji legi in lepoti le malo zastajalo za njimi.

PROMET ... PROMET ... ZVEZE ...

Ne, ni samo Jezerško tisti kraj, ki boluje na znani turistični boleznijo „zvezitisu“. Na tem bolehalo še mnogi drugi turistični kraji. Toda povsod skušajo te stvari reševati, glede Jezerškega pa se mi zdi, da smo naredili le polžev korak naprej.

Skoraj neverjetno zvni, da prideš lahko na Jezerško le enkrat na dan in to, če se odpelješ ob 16. uri iz Kranja.

To je vse. Sedaj pa vozi še dvakrat na teden avtobus na progi Portorož—Celovec. In to le ob četrtnih in nedeljah.

Mnogi so se že trudili, da bi ta problem vsaj izboljšali, če ne že popolnoma rešili. OLO Kranj svoje čase ni dovolil podjetju „SAP“ iz Ljubljane, da bi v sezoni vzpostavilo progo Ljubljana—Jezerško. To pa iz razloga, da bi „zaščitili“ kranjsko podjetje „Avtopromet“. Le-to podjetje dela pod zelo težkimi pogoji in že sedaj vzdržuje stalno avtobusno zvezo z Jezerškim. Predstavnik tega podjetja trdijo, da je ta odlok OLO pravičen, češ zakaj bi „SAP“ vzpostavil progo le taktat (v sezoni), ko je ta donosna in delal konkurenco podjetju „Avtopromet“, ko mora le-to vzdrževati progo Kranj—Jezerško ne oziraje se na to, ali je pozimi donosna ali ne.

Ne bi tehtal ugovorov enih, drugih in tretjih. Dejstvo pa je, da je promet z Jezerškim več kot „šibka točka“ turizma v tem področju. Zato bi treba tudi o tem, če ne že letos, ko je morda že nekoliko pozno, drugo leto prav gotovo še enkrat dobro razmisliti in najti ustrezno rešitev. Z dobro voljo bo vsekakor šlo!

KAJ SO ŽE NAREDILI IN KAJ SE BODO

Gostje, ki so vsakoletni obiskovalci Jezerškega pravijo, da se je tod od lani marsikaj spremenilo. Poti so opremili s puščicami, sprehajališča s prebarvanimi klopki, uredili so prostor za balinanje, zgradili

še za druge igre. Razen tega imajo prijazen počitniški dom tudi na Možaklju, kjer pa Jeseničani neradi preživljajo svoj dopust. To je tudi razumljivo, kajti Možaklja jim je čisto pred nosom in če že gredo na dopust, gredo raje na morje, v „planinah“ so že itak vse življenje. Počitniški dom na Možaklju pa zelo radi obiskujejo ob sobotah in nedeljah. Na takih skupinskih izletih imajo člani kolektiva prav toliko dopusta kakor tisti, ki preživljajo letni dopust. V tem počitniškem domu so dali na razpolago 10 postelj in polno oskrbo tudi članom ljubljanske univerze.

Delavski svet jeseniške železarne je na predlog sindikalne organizacije, katere skrbi za pravilno poslovanje, za razporeditev prostora itd., v počitniških domovih, odobril v tem letu nekaj nad tri in pol milijona dinarjev iz dela dobička za pomoč članom kolektiva v času letnega dopusta.

Cena penzionu, za eno osebo, v počitniških domovih železarne Jesenice je v predsezoni 150 din, v glavni sezoni pa 200 din dnevno. Po izračunu domov bi znašala polna cena za penzion 525 din, v Opatiji pa celo 650 din. Razliko krijejo iz skupnih sredstev, ki jih je odobril DS v obliki dotacij domovom.

V letošnji sezoni je mnogo Jeseničanov preživelo svoj dopust v Crikvenici in Opatiji in sicer okoli 800 — tu niso všteti otroci do 6 leta starosti — kjer jim je bilo tudi vreme bolj naklonjeno kakor na Gorenjskem. Do konca sezone se je prijavilo še okoli 300 ljudi. Tudi na Možaklju jih je bilo nekaj na dopustu, mnogo več pa seveda na sobotnih in nedeljskih izletih.

Jeseniški železarji pa prav tako radi obiskujejo tudi druge kraje in znamenitosti v državi in izven nje. Največkrat potujejo z avtobusi in vlaki. Tu si pomagajo s sredstvi, ki jih je odobril Delavski svet v višini 2,5 milijona dinarjev. Ta denar koristijo v glavnem za krite prevoznih stroškov in sicer do največ 80% za posameznika, ostalih 20% pa mora plačati vsak sam. Če bi to vsoto pavšalno razdelili na vse člane kolektiva, bi to pomenilo 360 din na zaposlenega.

Poj

Dopisujte v „Glas Gorenjske“

otroško igrišče in sploh napravili marsikaj, da bi povečali udobnost gostom.

Drugo leto pa bodo uredili še igrišče za odbojko, v ponedeljek pa so pričeli z asfaltiranjem ceste skozi Jezerško, v dolžini 800 m. Gostinsko podjetje pa je že zgradilo temelje nove restavracije, iz katere bodo drugo leto gostje lahko med jedjo opazovali mogočni Grintovec in Kočno ...

Na Jezerškem je lepo. Ko si tu sredi planin, nimaš občutka, da živiš v atomski dobi. Tiho planinsko idilo zmoti od časa do časa le kak avtomobil, ki odbrzi tod mimo, in tam daleč na jasnih pod Grintovcem in Kočno zamolklo cinglanje kravih zvoncev. Največje doživetje za goste je vsako popoldne okoli pol šestih, ko pripelje avtobus iz Kranja. Takrat se zbero pred restavracijo donalci vsi in radovedno gledajo, ali bo prišel kak novi znanec. Mnogi pa še celo uro pred prihodom avtobusa čakajo pred majhnim kioskom nasproti restavracije, v vrsti, na časopise.

Lepo je vdihavati ta čisti zrak ...

Cestne serpentine te pozdravijo, ko odhajaš z Jezerškega, po mestoma ozki soteski Kokre ... Skušajo te kot zadnja prepreka pregovoriti, da ostaneš še kak dan v obljemu gora ...

Da, in še danes sem prežet od te nedotaknjene planinske lepote ...

I. AVSEC

Hrana mora biti kvalitetna

Pretekli teden smo obiskali nekatere kranjske menze. Pravzaprav smo mislili, da bo obisk koristnejši in bolj zanimiv ter da bo dal več konkretnih podatkov o prehranjevanju dobrih dela zaposlenih Kranjčanov. Žal pa moramo že splošno poudariti, da tistih podatkov, ki smo se jih želeli, sploh nismo dobili.

Široko zasnovana akcija za povečanje in razširitev cenene in kvalitetne delavske prehrane, ki se razvija pri nas že vse letošnje leto, nas je navedla na to, da ugotovimo stanje in damo nekaj predlogov k izboljšanju tudi za naše mesto. Predvsem smo skušali ugotoviti cene in kvaliteto hrane v posameznih restavracijah in primerjavo med njimi ter določiti, ali je razmerje med ceno in kvaliteto ustrežajoče. Obenem so se nam pokazale tudi nekatere razlike, ki so nastopile med posameznimi restavracijami ob zadnji podražitvi moke, testenin in masti.

V KRANJU DVE DELAVSKI RESTAVRACIJI

Pravzaprav imamo v Kranju le dve restavraciji, kjer se hranijo pretežno industrijski delavci. Vse ostale restavracije obiskujejo predvsem nameščenci. Delavski restavraciji sta Restavracija Kranj (ob „Iskri“) in DUR Inteks.

DUR Inteks je menza zaprtega tipa in sprejema samo uslužbence tovarn Inteks, Standard in Zvezda. Abonentov ima od 150 do 200, uslužbencev pa 5. Kosilo stane 50 dinarjev, večerja 32 dinarjev (dnevni obrok torej 82 dinarjev). Zanimivo je, da omenjene tri tovarne, katerih usluž-

benci se hranijo v tej menzi, krijejo vse režijske stroške menze in plačajo tudi njene uslužbence. Abonenti plačajo torej samo nabavno ceno prehranjenih artiklov, ki so potrebni za pripravo obroka. Vsi ostali stroški menze gredo na račun izrednih izdatkov podjetij. Spričo tega je nizka cena obroka popolnoma razumljiva.

Restavracija Kranj pa je menza odprtega tipa. Po anketi se je izkazalo, da se hrani v njej 78% delavcev, ostali pa so uslužbenci in drugi. Torej tudi izrazito delavska menza. Ima od 400 do 500 abonentov in 13 uslužbencev. V njej stane danes kosilo 65 (slabše 50) dinarjev, večerja 40 dinarjev.

Ko se je restavracija Kranj letos preusmerila v menzo, so MLO in podjetji „Iskra“ ter „Tiskarina“ obljubili, da bodo spričo tega, ker bo menza postavila kvalitetnim obrokom nizko ceno, dajali regres. In sicer na vsak dnevni obrok 25 dinarjev. Ker do tega regresiranja še ni prišlo in je menza v precej kritični finančni situaciji, hrana — vsaj po našem mnenju — še ni dovolj kvalitetna.

O ostalih restavracijah — kjer se hranijo pretežno uslužbenci raznih ustanov — omenimo še: „Jelen“ ima okoli 70 abonentov in stane tam kosilo 80 dinarjev, večerja pa 55 dinarjev. Hotel „Evropa“ ima nekoliko manj abonentov in stane tam kosilo 90 dinarjev. Razmeroma najdražje je gostinsko podjetje „Storžič“, kjer stane popolno kosilo od 100 do 140 dinarjev. Vendar to podjetje še vedno spada med vojaška podjetja.

Iz tega vidimo, da so cene

zelo različne, sorazmerno temu je različna tudi hrana.

KVALITETA OBROKOV

Kot rečeno, nas je pravzaprav predvsem zanimala kvaliteta prehrane v obeh delavskih restavracijah in pa, ali sta cena in kvaliteta hrane v pravem sorazmerju. Vendar pa tega danes ne moremo določiti, ker nobena restavracija v Kranju ne vodi evidence niti ne o kalorični niti ne o biološki vrednosti (o pravilnem razmerju med maščobo, zelenjavo, škrobom itd.) njihove hrane. Videti je, da je razmerje med ceno in vrednostjo hrane realno, vendar pa se da vsaj po grobi cenitvi ugotoviti, da hrana niti po kalorični niti po biološki vrednosti ni povsod zadovoljiva. Dne 17. VIII. je kosilo v Restavraciji Kranj vsebovalo okoli 1000 kalorij (človek pa rabi dnevno od 2500 do 3000 kalorij).

Ni važno samo „da človek nekaj toplega poje“. Potrebno je, da dobi toliko kalorij, kolikor jih dnevno iztroši in sicer mora biti hrana sestavljena tako, kakor najbolj ustreza človekovemu organizmu.

Da se izognemo temu, da bi delavcu dajali sicer ceneno hrano, a neustrezajočo, nekvalitetno, je nujno, da se uvede točna evidenca nad tem, če dnevni obrok vsebuje pravilno kalorično in biološko vrednost. Treba bi bilo seveda zvišati ceno (vsaj tam kjer je sedaj podpovprečno nizka) pa naj gre to potem na račun abonentov ali pa tistega, ki regresira. Najumestnejše pa bi bilo, da se podražijo alkoholne pijače (ki jih naš delavec še vedno preveč popije), tako

dobljena sredstva pa naj bi se porabila za pripravo res kvalitetne hrane, tahšne hrane, ki jo naš delavec nujno potrebuje.

Na splošno na smo ugotovili, da je najboljša hrana v restavraciji hotela „Evropa“ in da je tudi v najbolj realnem sorazmerju s ceno.

NOVA PODRAŽITEV

Zaradi zadnje podražitve moke in masti se je podražila hrana tudi v menzah in restavracijah. Poglejmo, kakšna je bila ta podražitev v Kranju. Restavracija Kranj je podražila dnevni obrok za 15 dinarjev, DUR „Inteks“ za 8 dinarjev, „Evropa“ za 15 dinarjev, restavracija „Jelen“ za 5 dinarjev in restavracija „Storžič“ za približno 10 din.

Pravzaprav je med posameznimi precejšnja razlika. In če upoštevamo še analizo, ki so jo — nekako za uravnavež — napravili v restavraciji Doma sindikatov v Ljubljani (in kjer se je ugotovilo, da smejo podjetja zvišati ceno dnevnemu obroku največ za 10 dinarjev), se nam pokaže, da so v Kranju nekateri hrano prekomerno podražili. Toda ta prekomerna podražitev ima zopet svoje objektivne vzroke. Restavracija Kranj je verjetno podražila za 15 dinarjev zato, ker letos še ni dobila nič obljubljenega regres, restavracija „Evropa“ pa zato, ker je bil njihov razpon med materialnimi stroški in iztržkom zelo majhen (komaj 25%) in bi do podražitve prišlo neglede na nove gospodarske ukrepe.

A. Č.

Razširili so obrtniško ulico

Ze lansko leto so razširili v Obrtniški ulici na Jesenicah most preko Ukove. Ta je nekaj mesecev čakal na razširitev ostale ulice, česar se je Mestna komunala lotila v preteklih dneh. Odstranili so nasip, ki je ločil cesto od železnice, na prostoru nasipa pa so uredili pločnik za pešce. Danes je Obrtniška ulica ena najlepših, četudi ni asfaltna. Skrb Mestne komunale za ureditev cest in ulic na področju Jesenic zasluži vse priznanje, saj je uredila kanalizacijo, hudoornike, pa tudi za čiščenje ulic in cest skrb stalni čistilci.

Postavili jim bodo spominsko ploščo

Padlim športnikom in talcem, ki so žrtvovali svoja življenja za našo svobodo, bodo v Stražišču pri Kranju odkrili spominsko ploščo. Pobudo za to je dala TVD „Partizan“ iz Stražišča. Do uresničitve te lepe zamisli pa bo društvo delalo skupaj z ZB.

TVD „Partizan“ je imelo s tem v zvezi že dve izredni seji, na katerih je razpravljalo o izvedbi tega načrta. Osnutek te plošče, ki bo na 4 metre visokom kvadratastem kamnu pred domom „Partizana“, je že narejen. Na plošči bo vpisanih preko 50 imen padlih športnikov in talcev. Imena teh so že v glavnem določena in bodo zaradi pomanjkljivih podatkov izobesena do 20. septembra v domu „Partizana“ in „Svobode“ v Stražišču. Vodstvo TVD „Partizan“ želi, da si svojci padlih športnikov in talcev v tem času ogledajo ta spisek in da jim slučajne pomanjkljivosti in napake povedo.

Prav gotovo moramo to pobudo TVD „Partizana“ iz Stražišča, za postavitev spominske plošče padlim športnikom in talcem, katere odkritje bo 29. novembra za veliki naš praznik — Dan republike, samopozdraviti. Razveseljivo pa bi bilo, če bi TVD „Partizan“ pri tem podprla tudi kranjska podjetja in tovarne, vsaj tista, v katerih so bili zaposleni ti športniki, ki so žrtvovali svoja življenja. Le na tak način bo vodstvo TVD „Partizana“ svojo zamisel lahko izvedlo tako kot ji zasluži padli športniki in talci.

Urejen je obmejni promet

Prejšnjo soboto je bil v Vidmu podpisan med jugoslovansko in italijansko delegacijo sporazum o ureditvi prometa oseb, prevoza in pomorskih ter kopnih zvez med tržaškim področjem in okoliškimi veljajo za vse stalne prebivalce v 10 km pasu na obeh straneh meje.

Vsi stalni prebivalci tega področja bodo na zahtevo dobili v najmanj osmih dneh redno propustnico za najmanj štiri mesece in štiri potovanja mesečno. Za posebne stroke, kot so zdravniki, babice, šoferji in delavci, ki morajo potovati vsak dan, bodo izdane posebno propustnice, ki bodo veljale vse leto in za neomejeno število potovanj.

Pomembna je tudi uvedba predvidenih 14 novih avtobusnih zvez med obmejnimi kraji Italije in Jugoslavije ter 4 pomorske proge. Prebivalstvu bodo koristile tudi finančne in carinske olajšave, ki jih zagotavlja novi sporazum.

Novi sporazum o obmejnem prometu med Italijo in Jugoslavijo pa ni pomemben zgolj zaradi koristi prebivalstva obmejnih krajev, temveč pomeni tudi korak k izboljšanju odnosov med obema državama, čeprav nekateri italijanski šovinisti in reakcionarji stvari napak tolmačijo.

V nedeljo smo v Jugoslaviji praznovali 90. letnico prostovoljnega gasilstva. Pred 90. leti je bilo v Varaždinu ustanovljeno prvo prostovoljno gasilsko društvo na Balkanu, zato je bilo tudi osrednje jubilejno slavlje v Varaždinu. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel maršal Tito. Na velikem zborovanju, ki se ga je udeležilo nad 50.000 ljudi (od tega 30.000 gasilcev iz vseh krajev naše republike), je bilo tudi mnogo uglednih gostov. Pozdravni govor je imel odposlanec maršala Tita, predsednik Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, **Djuro Salaj**. V svojem govoru je poudaril, da je ogenj v zadnjih štirih letih povzročil nad 6 milijard škode naši skupnosti, požrtvovalnim gasilcem pa je uspelo preprečiti za 12 milijard škode. Med gosti sta bila tudi predsednik Gasilske zveze Jugoslavije **Risto Stefanović** in podpredsednik sabora LRH **Karlo Mrazovič**.

Dobra letina industrijskih rastlin

Donos sladkorne pese bo predvidoma znašal 188 metrskih stotov na hektar in bo torej eden najvišjih v povojnih letih. Bojazen je le, če sladkorna pesa ne bo tako kvalitetna kakor sicer.

Konoplja je verjetno edina rsatlina, ki ji je letošnje pogosto deževje v prid. Izredno dobro je obrodila v vseh krajih. Če bodo predelovalne tovarne opravile svoje delo solidno, nam bo izvoz te rastline lahko prinesel mnogo dragocenih deviz.

Kaže, da bo donos sončnic izreden. Večina pridelovalcev pričakuje, da bodo dobili okrog 1000 kg sončničnega semena iz enega hektarja. Tudi oljna repica bo menda rekordno obrodila. Stokrovnjaki pravijo, da 700—1200 kg na hektar. Položaj je precej kritičen le zaradi tega, ker pridelovalci spričo nizkih odkupnih cen ne nameravajo v prihodnjem letu več sejati toliko repice.

Eden mrtev, šest poškodovanih

Prevrnjeni avto nad prepadom Kamniške Bistrice

V ponedeljek popoldne je podrl. Cesta v Kamniško Bistrico že po svojem ustroju zahteva veliko pozornost in previdnost pri vožnji. Če delodajalec to ve, ali ni tudi delna krivda za podobne nesreče, ko zaupa vozilo in življenje delavcev takemu vozniku?

S sodišča

Zaželelo se mu je tujega denarja ...

V noči od 10. na 11. avgust je bil v Kinu Radio na Jesenicah vlom. Tat je vlomil okno blagajne in bifeja v kinu. Najprej je poskusil srečo pri blagajni kina, a je imel smolo, ker je blagajničarka zaklenila ves izkupiček od večernih predstav v železno blagajno. Ker tu ni bilo uspeha, je poskusil srečo v bifeju kina. Tudi tu je vlomil okno, a zaman; blagajna je bila prazna, ker je natakarič oddala ves denar blagajničarki, ta pa ga je zaklenila v železno blagajno.

Tat je očitno iskal le denar, ker pa tega ni dobil, se je zadovoljil s pol litra vina in dvema steklenicama žgane pijače. Pri vsem poslu pa je bil zelo nepreviden. Varnostni organi so ga že naslednji dan izsledili. Niti malo ni pomislil na posledice; prstni odtisi so ga kmalu izdali. Vlom je takoj priznal, varnostni organi, ki jim je komaj 23-letni Šmid Anton z Jesenic že poznan, so ga spravili na varno. Krivo dejanje obžaluje za zapahom.

P. U.

DRUŽINSKI POMENKI

Ali ste nervozni?

Če ste nervozni, si privoščite letni odhiti vedno le v mirnih krajih, z milim podnebjem, ugodno bo vplivalo na vas zlasti okolje iglastih gozdov. Poletna vročina in živ-zav na morju nista primerna za take ljudi. Če si želite morja, tedaj ga obiščite jeseni in spomladi, toda izberite si le mirne in tihe obale.

Najboljše pomirjevalno sredstvo za vas je gibanje na prostem. Zlasti so priporočljivi jutranji sprehodi, ko je še vse mirno, zrak pa svež in čist. Tudi nekaj gimnastike vam bo zjutraj koristilo. Telovadite pri odprtem oknu ali pa na prostem, če le morete. Se-

veda pa vaje ne smejo biti naporene. Združujejo naj veliko gibanja z rokami, med vajami pa tudi večkrat globoko vdihnite.

Če imate tudi slabo srce in je gimnastika za vas pretežka, si pomagajte z masažo. Plavanje in kopanje je zelo priporočljivo, vendar ne v premrzli vodi, ker le-ta draži živce, zdravljenje z vodo je zelo koristno in uspešno zlasti za slabokrvne in izčrpane ljudi, posebno še, če denemo vanjo eterična olja ali ekstrakte iglavcev (ena velika žlica na kad vode). Priporočljiva je mlačna prha, tako da teče voda od vratu po hrbtu. Če nimate prhe, vzemite veliko gobo, ki jo namočeno z vodo izcejate za vrat. To ponovite 10 do 20 krat preden ležete k nočnemu počitku. Pred spanjem izpijte kozarec sladkane vode ali kozarec toplega kamiličnega čaja. V postelji ležite iztegnjeno in ne zviti v klopčič. To samo povečuje nespečnost.

Predvsem pa ne pozabljajte na pravilno prehrano, kar je največja napaka nervoznih ljudi. Ti jedo navadno hlastno in jim ni važno kdaj in kaj jedo. Zavedajte se, da pre malo prežvečena hrana leži dolgo v želodcu in povzroča migreno, zabuhle oči, ovira spanje.

nje, zategne gube, često pa povzroča tudi mozolje.

Jejte torej počasi in izbirajte predvsem presne jedi, ki so bogate z vitamini. Obed naj vsebuje veliko sočivja in sadja, pa tudi sladkorja, ki uspešno pomaga proti živčni potrtosti.

Moda

Prikupen volnem pulover, ki nam pride vedno prav

Recepti

Ribja pečenka: ribe očistimo lusk, jim odvzamemo drob, posolimo, po okusu potresemo s papriko in zložimo v pekač. Nato jih zalijemo z oljem in pečemo v pečici pri zmernem ognju. Med tem jih večkrat polijemo z lastnim sokom. Večje ribe še prej razrežemo. Na ta način lahko pečemo vse sladkovodne in morske ribe.

Sadna solata za otroke: — v skledo naložimo zmes ličnih breskev, fig, češpelj brez koščic, grozdnih jagod, tenko rezanih jabolč in hrušk ter temeljito premešamo. V skledo damo nekaj oljnih oliv in jih nekoliko prevremo.

denemo solato na mizo, jo okrasimo s stepeno smetano.

Za mrzlo večerjo: pripravimo solato iz paradižnikov, čebule, paprike ter vzamemo za vsako osebo še eno kuhano jajce in pa od obeda ostalo govedino. Vse to narahlo zmešamo, posolimo in popopravimo, solati lahko dodamo še žlico gorčice.

Drobnjakovi vlivanci za juho: v lončku stepemo 1 jajčec, primešamo žlico mleka, žličko drobno sesekljane drobnjake, žličko raztopljenega masla, sol in toliko moke, da dobimo redko testo, ki ga lahko vlivamo. Vlivance vlivamo v vrelo juho in jih nekoliko prevremo.

GLAS GORENJSKE

Izdaja: Casopisno, založniško in tiskarsko podjetje »GORENJSKI TISK«
Kranj, Koroška cesta 6.

Direktor in odg. urednik: Slavko Beznik.

Urejuje: uredniški odbor.

Telefon uredništva in uprave št. 475 / Tek. rač. pri KB Kranj št. 61-KB-1-2-135 / Izhaja vsako soboto.

Letna naročnina 400 din
Polletna 200 din
Četrtletna 100 din
Posamezna št. stane 10 din

Nazaj k publiki, toda ne na račun kvalitete

Prešernovo gledališče na pragu šeste poklicne sezone

Sojenice, ki so botrovale nastanku Prešernovega gledališča, bodo kakor vse kaže leto bolj prizanesljivo sodile razvoju te mlade umetniške ustanove.

Res je, da nas na pragu svoje šeste poklicne sezone tare še vedno mnogo težav in nevednosti pa vendar gledamo v bodočo sezono polni optimizma. Tisti, ki so prav po mačehovsko sodili in odločali o tem ali naj gledališče ostane ali ne, so ostali neuslišani. Zanesljivo je moč trditi, da je gledališče v teh petih letih prestalo otroške bolezni, z njim vred pa jih je prestala tudi publika. Tako danes Prešernovo gledališče ni več nemirni „enfant terrible“, ki samo ne ve kaj hoče, marveč si skuša samo prevdarno utirati pot do novih daljnih obal in svetov lepote ter človeškega spoznanja.

Tudi ni gledališče več tako osamljeno, kakor je bilo na priliko v preteklih letih. Danes imamo ob vsesplošnem prizadevanju ob sodelovanju delovnih ljudi, organih družbenega upravljanja, tudi v gledališču tak družbeni samoupravni organ; kazno je, da bo veren tolmač potreb umetniške ustanove, ki ji ni more rezati kruha na vulgarno-materialističen način, kakor bi radi ravnali prenekateri pametniki.

Zapisal sem prevdarno. Zares. Zakaj, lov za senzacijami kakor je prijeten (za mlade ljudi še posebej) na vendarle pri publiki, kakršna je v naši kulturni srenji ne more zagotoviti polno obiskanih predstav. Zato se Prešernovo gledališče vrača letos nazaj k publiki, zaradi katere je bilo ustanovljeno. Že iz okvirnega repertoarja za bodočo sezono

je razvidno, da je v njem v veliko večji meri kakor doslej zastopan slovenski repertoar. Zakaj, statistike preteklih let nam povedo, da so bila slovenska dela (razen zelo redkih) najbolj množično obiskana (Visoka pesem, Kranjski komedijanti, Cvetje v jeseni, Pernjakovi Hlapci in dr.). Kar precejšnje število izrazito modernističnih del pa ni našlo ustreznega odziva pri publiki, kar ji ne gre šteti v zlo, saj smo se do nedavna izživljali v ozkih okvirih čitalništva.

V letošnjem letu bo naše gledališče slavilo kar tri jubileje. Praznovali jih bomo s slovenskimi deli. Za otvoritev bomo uprizorili Krefftovo zgodovinsko dramo „Celjski grof“ v režiji Jožeta Babiča režiserja in umetniškega vodje Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta. Kot gost bo v vlogi pravdača sodeloval Stane Starešinič član ansambla istega gledališča. S tem delom bo naše gledališče proslavilo peto obletnico obstoja poklicnega gledališča (le-to bi morali praznovati že v drugi polovici prejšnje sezone z Zmajčev dramo „Povratnik“ pa ni prišla v repertoar). Hkrati pa se bo naše gledališče oddolžilo najplodnejšemu dramatikumu sedanje dobe, avtorju „Celjskih grofov“ za njegovo 50. obletnico amaterskega gledališkega udejstvovanja v našem mestu - ta je bila pred javnostjo zaprta - pa bo

tem večerom bomo obudili spomin na detinsko dobo gledališkega prizadevanja v Kranju. Predst. bo zaradi svoje vrstne domačnosti in jezikovne žlahtnosti prav gotovo pritegnila širok krog gledalcev, tudi tistih, ki doslej gledališkega praga morda še niso prestopili.

Za slovenski praznik (na Prešernov dan) bomo uprizorili Cankarjevo „Pohujšanje v Dolini Sentflorjanski“, me nim do bi bilo odveč pojasnjevati zakaj - še vedno smo zelo sentflorjanski!

Moderno dramatikumu bodo zastopali William Inge, Anouilh (izg. Anuj) in Patrick, morda še Brecht. Inge bo to pot bržčas prvič predstavljen v Sloveniji, če ne bo celo v Jugoslaviji s svojo priručno komedijo „Piknik“ v režiji Milana Mikelna. Anouilho „Antigono“ - prepesnitev na staro klasično tragedijo - pa bo režiral Mirč Kragelj. (Delo je doživelo v okupiranem Parizu presenetljiv uspeh!) Tudi to delo bo uprizorjeno prvič na Slovenskem. Patrickovo komedijo „Malo čajnico“ v prevodu Jara Dolarja pa so z velikim uspehom uprizorili v pretekli sezoni v mariborskem SNG, zato menimo, da je prav, da jo vidi tudi naše občinstvo. Režiral jo bo po vsej verjetnosti Peter Malec, rojak iz našega mesta, ki jo je z uspehom režiral v Mariboru. Stare mojstre zastopata v

Mladinska dela so bila doslej posebej lepo sprejeta. Zato bomo letos uprizorili v času okrog Dedka mraza in Novoletne jelke kar dve mladinski deli: Seliškar-Filipičev „Bratovščino Sinjega galeba“ in Grüm-Skufčev pravljico „Janko in Metka“. Toliko o repertoarju. Vsi križi in težave pa niso zapopadeni zgolj v repertoarju, še mnogo drugih stvari je, o katerih bi bilo treba našo kulturno javnost obvestiti, toda ob tej priliki mi je odmerjenega premalo prostora, zato bomo že v prihodnji številki načeli še nekatera nova vprašanja.

J. R.

TEDEN KULTURE V KAMNIKU

Nastop neznanih pevskih talentov

Kulturni teden v Kamniku ni bil pripravljen v času, ko si kamniško občinstvo najbolj želi kulturnih prireditev. Kljub temu je bil solistični koncert v soboto zvečer lepo obiskan in je doživel velik moralni uspeh. Sodelovali so sopranistki Marija Sedušak in Nada Zrimšek, baritonista Janez Triler in Samo Vremšak ter pianista Hubert Bergant in Zdenko Marasovič iz Beograda. Zlasti slednji je bil za svoje izvajanje nagrajen z dolgotrajnim ploskanjem.

Ponovitev koncerta v nedeljo popoldne je poslušalo komaj 60 ljudi. Organizatorji bi morali upoštevati letni čas in omejiti prireditev na en koncert. Tekma pevcev ob zaključku tedna je bila dobro obiskana, udeležba pevcev pod geslom „nastop neznanih talentov“ pa je bila slabša kot je bilo pričakovati. Največ je bilo udeležencev iz Stranj.

Prireditve v splošnem ušela in nastop še ne znanih talentov prav toplo pozdravljen. Nekateri so pokazali velik dar za lepo petje. Po oceni občinstva so bili najboljši dijakinja Ema Prodinkova iz Stranj, tenorist Koritnik, pravnik LM iz Kamnika in učenka Slavka Šebirjeva iz Stranj.

Z.

Na Jesenicah bo tretji kongres DPD „Svoboda“

Prvemu kongresu Svobod v Trbovljah in drugemu v Celju, bo sledil letos tretji, ki bo predvidoma na Jesenicah. Povsem umestno je, da se je GO zveze Svobod odločil za izvedbo tretjega kongresa na Gorenjskem, saj so gorenjska družba pokazala zadnje čase izredno delavnost in dosegla velike uspehe.

Kako je nastala žaba

(Griška narodna)

V starih časih, ko sta bila Apolon, bog sonca, in Diana, boginja meseca, še majhna otroka, se je znašla njihova mati Latova v veliki nesreči.

Neka slaba boginja jo je izgnala iz njene hiše na nebu in jo primorala, da bega po zemlji. Ljudem na zemlji je bilo rečeno, da ubogi Latoni in njenima otrokoma ne smejo izkazati nobene usluge niti ne imeti usmiljenja z njo.

Tako je ta lepa žena begala po zemlji in nosila v svojem naročju svoja dva krasna, svetlolasa otroka.

Sirota Latona! Občutila je dobro, kako je težko najti hrano, vodo in prenočišče.

Neki dan je našla izvirek čiste, hladne vode. Sonce je pripekalo. Latona je umirala od žeje. Odložila je svoja otroka v travo in pokleknila k izviru, da se napije.

Iznemada se je pojavil neki človek, ki je hitel naravnost k njej. „Odidi od tu!“ je glasno zaklical. „Ti ne smeš piti z izvirka vode. Odidi takoj!“

Latona ni poslušala, kar ji je rekel, ker je vedela, da izvirek ni njegov. Misli je, da bo z otrokoma počakala, do-

kler se človek ne vrne na delo in se v miru napila vode.

Ko je človek videl, da ona ne odide, skoči v vodo, ki ni bila globoka in jo skali tako, da se ni dalo več piti.

Človek je še naprej skakal po vodi, ne oziraje se nato, kako jo kali. Neprenehoma se je posmehoval in rogal Latoni in ji klical: „Pridi in pij, Latona! Pridi, napij se te sveže vode!“ A Latona je pomolila k Jupitru in zaklicala: „Pošlji kazen na tega brezumneža! Moja dva otroka in jaz smo ves dan begali po tej vročini in umrli bomo, če nas ti, Jupiter, ne rešiš!“

Jupiter je to slišal in z obžalovanjem pogledal na to ubogo ženo in njena malčka. Poslal je svojega poslanca, da jo je odnesel z zemlje v kraje, kjer je lahko živela mirno in srečno.

Človek v vodi je skakal še dalje, a se je vedno bolj

zmanjševal. Njegova lepa zelena obleka in bela srajca sta se spremenili v kožo, njegov

vrat je zginit in glava se je spojila s trupom; usta so se mu razširila od neprijetnega in rogajočega se njegovega glasu.

Iz njega je nastala velika zelena žaba.

ZA BISTRE GLAVICE

V kratki pripovedki „Kako se je kosec spreobrnil“, so skrita imena živali in rastlin. Torej vprašanja iz prirodopisa. Koliko je skritih teh pri-

rodopisnih imen, vam ne bom povedal. Poiščite jih! Bomo videli kdo jih bo našel več.

Opozoriti vas moram še na nekaj. V prejšnji številki, kjer so vprašanja iz zemljepisa, manjkata dva zloga GOL in NI. Pazite, da jih boste sedaj upoštevali.

PRIRODOPIS

Petelin je prvič zapel in luna je na nebu še blede sijala, ko je hlapec že vstal in hitel na travnik. Bil je čas košnje.

Delati je pričel sicer že zgodaj jutraj, da bi bil prej gotov. En, dva tri, se je sukal in v velikimi zamahi podiral goste travne bilke. Ko pa je komaj sonce vzšlo, se je že začel obirati. Začel je lenariti, čeprav ga je senca, kjer je kosil, prijetno hladila. Vse del se je in kmalu zaspal. Sonce je vedno močnejše pripekalo in ko je bilo že visoko na nebu, se je hlapec prebudil. Okoli si je očel, pogledal okoli sebe in vzdihnil: „Kako njegovi žarki močno grejejo.“ Na desni poleg sebe pa je zagledal velik kup, ki je ves mr-golel, čeprav se je sonce z vso močjo upiralo vanj. Videl je mravlje, kako pridno delajo in sploh ne vedo za počitek. Sam sebi, ko jih je nekaj časa še gledal, je rekel: „Če te majcene živalice, ki jih toplo sonce prav tako močno greje kot mene, lahko tako pridno delajo in ne poznajo počitka, zakaj ne bi še jaz. Vstal je, prijel za orodje in še urneje delal kot je začel zarana.

Vas vse najlepše pozdravlja

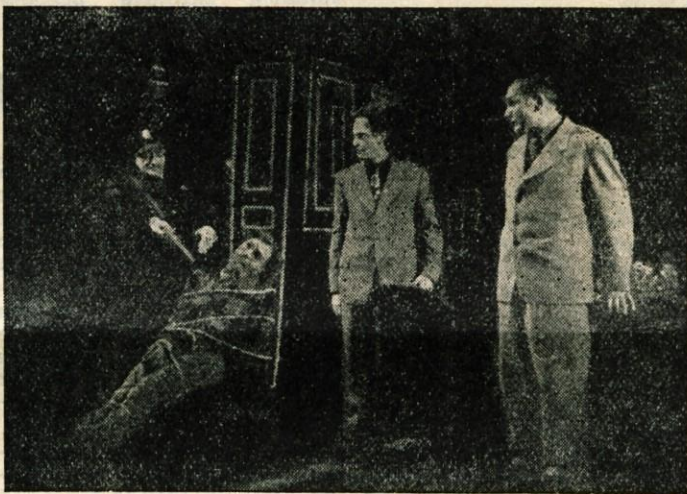
Vaš Kosobrin

PRIRODOPIS
kupon št. 2

D. BAVDEK

Jeseniški plesalci ob Jadranu

Ansambl narodnih plesov z Jesenic, ki ima za seboj že vrsto gostovanj po raznih krajih Gorenjske, je gostoval v tem tednu ob jadranski obali. V ponedeljek zvečer je navdušil goste Crikvenice z nastopom v hotelu „Esplanade“. Poleg naših gostov so dajali plesalcem izredno priznanje tujci, ki skoraj niso mogli verjeti, da nastopajoči niso poklicni plesalci. Kakor v Crikvenici, tako so bili jeseniški plesalci z navdušenjem sprejeti tudi v ostalih krajih, kjer so gostovali.

Joseph Kesselring: „Arzen in stare čipke“ na odru Prešernovega gledališča v lanski sezoni

Mirko Mahnič lektor in režiser SNG iz Ljubljane postavil na kranjske gledališke deske „Večer v kranjski čitalnici“, kakor je na priliko izgledal v 60-letih preteklega stoletja. S

repertoarju za bližnjo sezono Shakespeare z „Othellom“ in Sofoklejev s tragedijo „Kralj Edip“. Poizkusili ga bomo uprizoriti na prostem za zaključek sezone.

Vprašanja vzgoje in izobrazbe

ŠOLA ZA STARŠE

Kratko moramo reči, da je naša družinska vzgoja neznanstvena, da poteka stihij-sko in se razvija pač tako, kakor potoček skozi skalovje. Mnogo ljudi še vedno meni, da je pravilna samo verska vzgoja, da edino ta vzgaja moralne kvalitete, ki jamčijo za srečno življenje na tem trnovem svetu. Brez dvoma: pekel in nebesa strahujeja marsikoga, da ne počenja stvari, ki so na indeksu katoliške morale. Kadarkoli pa pride do svobodnega odločanja v stvareh, ki so izven moralnih pogledov in zavesti takega človeka, je prizadeti na občutljivi tehtnici premišljene odločitve, pri kateri potegne v dobro samo lastna, kritična in pravilna ocena.

Brezpogojna, slepa pokorščina, podrejanje otrokove volje predsodkom staršev, zapiranje otrok pred sodobnimi družbenimi vplivi, odtegovanje otrok od športnega in kulturnega udejstvovanja, nujno rodi vasezaprt, malodušno in nekritično mladino. Kjer pa ima mladina popolno svobodo, kjer ni prave avtoritete staršev, postane mladina domišljava, precenjuje svojo zrelost in se prezgodaj spuša v stvari, ki jim po svoji fizični in duhovni dozorelosti še ni kos.

Za pravilno vzgajanje je torej potrebno pedagoško zna-

nje. To znanje pa je vezano na širšo splošno izobrazbo. Pedagoška izobrazba je sicer posebna znanost, je pa toliko pravilnejša in globlja, kolikor človek popolneje obvlada razna druga znanstvena področja. Človek, ki ne pozna problemov današnje družbe, ki so mu vprašanja zdravstva in fizičnega razvoja mladostnika tuja, ki ne pozna sodobnih socialnih in kulturnih stališč, ne more določiti moralnih vrednot sedanjega časa. kakor tudi ne vzgojnih metod v posameznih starostnih obdobjih otroka. Mnogi starši vidijo v 16. letu še vedno fantiča iz ranih otroških dni ter tudi tako ravnaajo z njim. Še slabše pa je, kadar mu hočejo privzgojiti ideale in cilje iz svojih mladih let, kateri pa so nujno odraz takratnih družbenih vplivov in ciljev. Govor o dobrih starih časih prav gotovo ni vzpodbuda za pravilno življenjsko orientacijo v sedanosti. Starši se premalo zavedajo, da so otroci odraz razmer, v katerih žive. Nesoglasja preživeli pogledi z današnjo stvarnostjo vedno rode v otrocih težke duševne spore. Nesoglasja v družini kruto uničujejo življenjski optimizem mladostnika.

Sodobna napredna orientacija staršev je prvi korak k uspešni vzgoji otroka. Podla-

ga pravilni vzgoji pa je dobra splošna izobrazba. Neuk človek le težko določa moralne kriterije in vrednote današnjega časa.

Predavanja za starše, ki jih prireja Ljudska univerza in izobraževalne sekcije Ljudske prosvete, imajo namen izpopolniti znanje staršev, ki ga v mladosti niso mogli dobiti. Imajo namen dopolniti tisto novo, česar stara šola ni dala. Z obćim razvojem se spreminjajo tudi moralni kriteriji in vzgojne vrednote. Moralne vrednote socializma so nova, višja stopnja v kvalitativnem razvoju človeštva. Te se pa spoznavajo samo ob študiju sodobnih vprašanj, ki se potem lahko tudi kritično premotrijo ob preteklosti.

Pasivno stališče staršev do predavanj, tečajev za odrasle, do koncertov, do dobre knjige in gledaliških predstav dokazuje v končni osvetlitvi vendar neko zaostalost. Dokazuje premajhno težnjo po lastni izpopolnitvi, po duhovni poglobitvi, po izoblikovanju v osebnost današnjega časa. Želja po znanju bi morala biti živa zlasti v širokih množicah delavcev in delavk.

SOLA IN SAMOSTOJNOST OTROKA

Številni članki o reformi šolstva so pokazali, da današnja šola ne ustreza v mar-

sičem svoji družbeni vlogi. Je še vedno preveč neživljenjska, po svoji vsebini in oblikah dela zastarela, v vzgojnem pogledu odmaknjena. Smotri vzgoje so sicer jasni: težimo, da vzgojimo svobodnega, samostojnega in kritično mislečega človeka. Težje pa je vprašanje uresničitve teh smotrov. Šola je po svojem ustroju še vedno taka, kot je bila v preteklosti. Način dela z mladino se niso bistveno spremenili. Vzor mnogih pedagogov je še vedno verbalistično sprejemanje znanja in dogmatično verovanje v podane vzgojne nauke.

Treba pa bo, če bomo hoteli zadostiti sodobnim principom vzgoje, upoštevati otroka samega kot osebnost na določeni stopnji razvoja. Pri pouku bo treba torej več razgovora, več upoštevanja otrokovih, čeprav še manj razvitih sposobnosti, več priznanja njegovemu lastnemu stališču. Tako ravnanje bo vzbu-jalo otrokovo delavnost, mu dvigalo ponos in prispevalo k oblikovanju njegove osebnosti.

Morda se dajo še bolj kot v urah pouka, oblikovati otrokove osebnostne kvalitete z izven šolsko dejavnostjo. V mislih imam razne športne in kulturne ustanove. Menim, da ni dovolj, da šola vzgaja in vpliva na učenca samo pri učnih urah, temveč bi morala organizirati razne dejavnosti, ki bi tudi izven učnih ur oblikovale otrokovo duševnost. Predvsem je to važno za obvezno šolo (osnovne šole in nižja gimnazija), ker bi s ta-

kim delom navajala mladega človeka na poznejše sodelovanje v družbi in družbi na sploh. Šola bi s tako organizacijo mnogo izgubila na to-gosti in odmaknjenosti od pestrega interesa otrok.

Zakaj ne bi imela vsaka šola lepo urejene knjižnice in čitalnice, kamor bi po učnih urah zahajali učenci? Zakaj ne bi bila v šoli na razpolago šahovska soba? Koliko navdušenja bi prinesla deklicam u-vedba baleta, ki bi poživila pouk prostih vaj ali nesmot-ternih iger! Lahka atletika, odbojka, namizni tenis, strelstvo itd., vsi to bi telesno in duhovno oblikovalo otroka. Danes sledi po celoletnem učenju prostih vaj kvečjemu enkratni nastop, ki gre takoj v pozabo. Tekmovalnih sre-čanj med šolami obveznega tipa skoraj ni.

Skratka, menim, da je naša šola preveč okostenela. Le s takim delom, s katerim bi se približala otrokovemu svetu, bi se spremenil tudi odnos učenca do učitelja in obratno. Učitelj ne bi bil več kateder-ski človek sršečega pogleda z naočniki na nosu, nujno bi se spremenil v družabnika, ki doživlja isto kot njegov uče-nec, veselil bi se in se žalo-stil z njimi.

Vprašanje denarja! Menim, da bi se to dalo izvesti že s sredstvi, ki so danes na razpolago, če bi se obračala v to smer. Pomoč šolskih odborov pri takem delu pa prav go-tovo ne bi izostala.

Prehodni pokal LOMO Kranj je ostal doma

Za desetletnico uspešnega dela so Kranjčani k svojim številnim zmagam dodali še eno

Ljubitelji namiznega tenisa, so spet prišli na svoj račun. Od preteklega četrtka do sobote je bila zgornja dvorana Sindikalnega doma prizorišče namiznega tenisa, borb, kakršnih v Kranju že delj časa ni bilo. Za svoj skromni jubilej — 10-letnico uspešnega dela — so namizno - teniški igralci SD „Triglav“ že tretjič priredili mednarodni turnir za pokal Kranja.

Kljub temu, da se turnirja niso udeležile vse napovedane ekipe, je bila prirediteljev vseskozi zanimiva kar dokazuje tudi veliko število gledalcev, katerih se je zadnji dan zbralo preko 300.

KDO SO TEKMOVALI

IN S KAKŠNIMI USPEHI

V moški konkurenci so tekmovali štiri moštva: Semperit z Dunaja in Voest-Linz (oba iz Avstrije) ter Odred iz Ljubljane in domači „Triglav“. Homogena ekipa Kranjčanov (Ahačič, Hlebs, Petrovič in Rebolj) je zaslužno osvojila prvo mesto. Vse svoje nasprotnike je odpravila z visokimi rezultati 5:1, čeprav ni bila nobena zmaga, razen nekaterih iger posameznikov, lahka. Dokaz za to je zmaga nad dvakratnim zmagovalcem turnirja v prejšnjih letih, saj bi bil rezultat lahko precej drugačen ali morda celo zmag.

ga Semperita, ker sta bili moštvi zelo izenačeni in so se vse igre končale v treh setih in največkrat z najmanjšo razliko v točkah. Na zaključni prireditvi so igralci „Triglava“ izjavili, da jim je to najdražja zmaga, ker so osvojili prehodni pokal LOMO Kranj, ki je prejšnji dve leti potoval na Dunaj. Zlasti veselja pa sta bila svojih zmag Ahačič in Hlebs nad avstrijskim državnim reprezentantom Stoiberjem in se mu tako revanžirala za prejšnje poraze.

Drugi slovenski predstavnik na turnirju, Odred, pa je to pot ostal na zadnjem mestu.

Nastopil je brez svojega najboljšega igralca Kocjana in tako ni za nikogar predstavljaj nevarnega nasprotnika. V tabelo turnirja so sodniki vpisali sicer isti številki kot za Kranjčane, le v obratnem redu 1:5. Edini, ki je v vsakem dvoboju osvojil častno točko je bil največji namizno teniški borec v Sloveniji — Tigerman.

Prehodni pokal našela lista „Glas Gorenjske“, ki je bil določen za drugo mesto, je osvojila ekipa „Semperita“ z Dunaja. Tretje pa je bilo moštvo Voest iz Linza in je prejelo prehodni pokal OSS Kranj.

LETOS SO TEKMOVALE TUDI ŽENSKKE

Prvič letos so na turnirju nastopile tudi ženske ekipe. Prehodni pokal „Ljubljanske

Poraz in zmaga

Nogometaši kranjskega NK „Triglav“ so imeli pretekli teden spet dve srečanju. Minuli četrtek so se peljali v goste v Ljubljano in vrnili obisk Odredu. Čeprav je Odred to pot nastopil v svoji najmočnejši postavi, bi Kranjčali z malo večjo iznajdljivostjo pred golom lahko zabeležili tudi drugo zmago nad renomiranim nasprotnikom. Tako pa so odšli z igrišča poraženi s tesnim rezultatom 2:3 (0:2).

V nedeljo pa so v Kranju v precej boljši igri premagali „Bratstvo“ iz Hrastnika z rezultatom 4:2.

ga dnevnika“ je zaslužno osvojila najboljša ekipa „Semperit“ z Dunaja, čeprav bi jim Kranjčanke Dolenc, Plut in Teran z malo več rutine lahko nevarneje ogrozile prvo mesto. Tako pa so podlegle z rezultatom 3:0. Z zmago 3:0 nad Ljubljano so zasedle drugo mesto. Tretja je bila ekipa Ljubljane. Omeniti moramo sigurno zmago Teranove nad mladinsko državno reprezentantko Trampuževo kar v dveh setih. Najbolj pa je od Kranjčank ogrela gledalce zelo nadarjena in smela Plutova.

RAZSTAVA

Pretekli petek je bila v Prešernovem muzeju odprta tudi razstava — 10 let dela namizno - teniškega kluba v Kranju, ki bo odprta do 29. avgusta. Razstava je zelo okusno prirejena in obiskovalci se o njej najpogostejše izražajo. Razstavljeni predmeti lepo prikazujejo zelo plodno 10-letno delo od prvih skromnih začetkov do zadnjih pomembnih uspehov. Skoraj lahko trdimo da pri nas skoraj ni nikjer več kluba, ki bi lahko s podobno razstavo obiskovalcem prikazal tako obsežno in pomembno 10-letno delo kot nazimno - teniški klub „Triglav“ ter nanizal tolikšno vrsto uspehov s številnimi velikimi zmagami, med katere lahko štejemo tudi zadnjo zmago — osvojitve prvega mesta na tretjem mednarodnem turnirju za pokal Kranja.

FaBo

Motociklistične tekme na gorski progi Kropa - Jamnik

Mlado, agilno avto-moto društvo Podnart je organiziralo preteklo nedeljo, 21. t. m. na približno 4 km dolgi gorski cesti Kropa-Jamnik meddruštvene hitrostne dirke, ki so v vsakem oziru dobro uspele. Za udeležence je bila tekmovalna proga pravo odkritje. Njen povprečni vzpon je 9%, največ pa doseže 22% vzpona. Vodi po dobro vzdrževani cesti z več, ne pretežimi serpentinami, po pokrajinski lepem pobočju Jelovice.

Tekmovanja so se udeležila poleg domačega še avto-moto društva „Zdravko Vrhunc“ — Ljubljana, Jesenice, Kranj, Tržič, Radovljica in Bled skupno 46 tekmovalci. Odzvali so se tudi naši najuspešnejši vozači, tov. Drago Podberščak, Ivan Ribič, Boris Oblak in Emil Trampuš člani društva Tržič.

V 1. kategoriji (do 125 ccm) so se plasirali: kot prvi Boris Oblak iz Ljubljane, drugi Jo-

že Fende iz Kranja in tretji Franc Poličar iz Podnarta. V 2. kategoriji (do 200 ccm) je bil prvi Boris Oblak, drugi Ivan Strgar iz Radovljice, tretji Ivan Skofic iz Radovljice. V 3. kategoriji (do 250 ccm) je dosegel prvo mesto Hinko Simenc iz Ljubljane, drugo Dežman iz Tržiča, a tretje Ivan Podrekar iz Tržiča. V 4. kategoriji (do 350 ccm) je bil prvi Drago Podberščak iz Ljubljane, drugi Hinko Simenc iz Ljubljane, tretji Emil Trampuš iz Ljubljane, Drago Podberščak je dosegel tudi najboljši čas dneva s časom 4 min. 39 sek. V 5. kategoriji (do 500 ccm) so bili prvi trije Drago Podberščak iz Ljubljane, Emil Trampuš iz Ljubljane in Zdravko Ambrožič iz Bleda. V tekmovalju motorjev s prikolicami (brez razlike v jakosti motorjev) je bil prvi Janez Kermavner iz Tržiča, drugi Ivan Ribič iz Ljubljane, tretji Alojz Pristavec iz Tržiča.

Tekmovanje, ki je bilo brez vsakih nezdov in je potekalo v dobrem redu, je v glavnem finansirala tovarna „Plamen“ v Kropi, ki je poklonila najboljšim vozačem lepe umetniško-kovaške izdelke in spominske plakete. Podjetje za služi za to razumevanje priznanje in pohvalo.

Tako udeleženci, kakor številni gledalci so doživeli športni dogodek, ki jim bo še dolgo ostal v spominu. Pripravljeni pa smo, da bo uspešno razviti na tej lepi gorski progi v povezavi z občinskim praznovanjem v Kropi motociklistična tekmovalja v tradicionalne prireditve.

J. F.

Ljubljana : Kamnik - 93:81

Finalni pavalni dvoboj v okviru slovensko-hrvaške lige med ZPK Ljubljana in PK Kamnik, ki velja še za

Pomembna zmaga

V nedeljo je bilo v Kranju prijateljsko mednarodno srečanje kegljaških ekip E. S. V. Ansbach iz Zahodne Nemčije in kranjskim K. K. „Triglav“. Gostje so vrnili obisk Kranjčanom in bili tudi to pot poraženi in to še s precej večjo razliko podrtih kegljev (na turneji po Nemčiji so kegljači KK „Triglav“ odločili dvoboj s 54 kegli razlike v svojo korist). Velik poraz gostov, ki so šesto najboljšo moštvo v Zahodni Nemčiji, pa opravičuje slabo kegljišče v „Inteksu“ in precejšnja utrujenost od dolgega potovanja. Kljub temu pa to ne zmanjšuje pomembnega uspeha Kranjčanov.

Najboljši domačin je bil Debeljak s 430 podrtimi keglji pred Martelancem s 423. Pri gostih pa je bil najboljši kapetan moštva Fajfar s 392 podrtimi keglji. Rezultat končnega dvoboja je bil 2443:2203 za KK „Triglav“.

lansko leto, so Kamničani v svojem bazenu zgubili z 12 točkami razlike. Skoki so prinesli enako število točk obeh nasprotnikoma. Pri moških je zmagal Marjan Novak (K), pri ženskah pa Branka Rubinič (Lj.).

Moški: 100 m crawl: 1. Goršič (Lj.) 1:05,8. 2. Vergelj (Lj.) 400 m crawl: 1. Goršič (Lj.) 5:23,6. 2. Šnabl (K) 5:39,0; 200 m metulček: 1. Zrimšek (K) 2:59,7. 2. Poljanšek (Lj.) 3:02,8; 200 m klasično: 1. Pelc (Lj.) 2:57,7. 2. Zrimšek (K) 3:03,2; 100 m hrbtno: 1. Goršič (Lj.) 1:15,8. 2. Bogataj (K) 1:17,4; štafeta 4 krat 200 m: 1. Kamnik 10:42,4. 2. Ljubljana 11:09,0.

Ženske: 400 m crawl: 1. Pelan (K) 6:27,0. 2. Skofic (K) 6:35,4; 100 m crawl: 1. Horvat (Lj.) 1:20,5. 2. Auersperg (K) 1:24,2; 200 m klasično: 1. Tomišek (Lj.) 3:18,3. 2. Vavpetič (K) 3:23,2; 100 m metulček: 1. Horvat (Lj.) 1:36,8. 2. Vavpetič (K) 1:37,6; 100 m hrbtno: 1. Pelan (K) 1:29,3. 2. Gabrovšek (Lj.) 1:40,2; štafeta 4 krat 100 m: 1. Ljubljana 5:42,3. 2. Kamnik 5:52,0.

Waterpolo — Ljubljana : Kamnik 7:4 (3:1).

Radio Ljubljana

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 7., 12.30., 15., 17., 18.30 in 22. uri. Oddajo „Zeleli ste — poslušajte“ ob nedeljah ob 13.30 uri in vsak delavnik ob 15.15 uri. „Kmetijski nasveti“ in „Kmetijska univerza“ vsak delavnik ob 13. uri. „Pregled tiska“ pa vsak dan ob 6.30 uri.

Nedelja 28. avgusta: — 7.30 radijski koledar in prireditve dneva. 8.00 Otroška predstava — Z. Surtinger: Paško, Branko in „Liberator“. 10.00 Družinski pogovori — 15.30 Po naši lepi deželi: Od Bleda preko Vrščica in Trente v Portorož — Radijska igra — Golj: Revizor (ponovitev).

Ponedeljek 29. avgusta: 6.35 Lahak spored izvaja Mariborski pihalni ansambl p. v. Draga Lorbeke. 14.30 Nove knjige. 14.40 Slovenske narodne in umetne pesmi poje moški zbor tovarne Induplati iz Jarš p. v. Cirila Vremšaka. 16.00 Utrinki iz literature — Peter Kočil: Novela 18.00 Nas traži: Rezervisti na položaju. 20.30 Kulturni pregled. 22.15 do 23.00 Spored plesne glasbe v izvedbi domačih ansamblov.

Torek 30. avgusta: 7.30 Gospodinski nasveti. 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 14.40 Slovenske in dalmatinske pesmi igra godba na pihala Doma JLA v Mariboru p. v. kapetana Pavla Brzulje. 16.00 Utrinki iz literature — Henry Barbusse: Ogenj. 18.00 Zdravstveni nasveti. 18.10 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skoberneta. 18.30 Sportni tednik. 20.30 Tedensko notranje - politični pregled. 21.00 Radijska igra — Pavel Kosttrin: Tic Nikola (ponovitev).

Sreda 31. avgusta: 6.35 Po-

horski fantje pojo in igrajo. 7.30 Pisan drobiž za pionirje. 14.30 Za gospodinje. 16.00 Utrinki iz literature — Luigi Pirandello: Razbiti vrč. 18.00 Družinski pogovori. 18.45 Znanje politični feljton. 20.00 Rezervirano za posnetke na festivalu iz Bayreutha. 22.15 — 23.00 „Jazz — cocktail“.

Četrtek 1. septembra: 6.35 V pesmih n plesu po Jugoslaviji. 13.10 Spored simfonije glasbe — Antonin Dvoržak: Karneval, uvertura, Edward Grieg: Koncert za klavir in orkester v a-molu — Stevan Hristič: Prva suita iz baleta „Ohridska legenda“. — 14.30 Modni kotiček. 16.00 Utrinki iz literature — Dorothy Parker: Slava v dnevi luči — I. del. 18.00 Domače aktualnosti. 20.00 „Četrtek večer“ domačih pesmi in napevov — sodelujejo priljubljeni ansambli in solisti.

Petek 2. septembra: — 7.30 Cicibanom — dober dan! 14.30 O športu in športnikih. 16.00 Utrinki iz literature — Rorothy Parker: Slava v dnevi luči — II. del. 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 18.45 Iz kolektivov za kolektive: Obiskali smo termoelektrarno v Šoštanju. Steklarno v Rogaški Slatini, tovarno pohištva v Brežicah... 20.30 Tedenski znanje — politični pregled. 21.00 Oddaja o morju in pomorščakih. 21.30 Igra plesni orkester Radia Ljubljana.

Sobota 3. septembra: 6.35 Pred mikrofonom so Veseli godci in Avsenikov trio. 7.30 Gospodinski nasveti. 14.30 Turistična odaja. 16.00 Utrinki iz literature — Anton Vodnik: Svatovska pesem. 18.00 Okno v svet. 20.00 120 pisanih minut.

● Mali oglasi

Prodaj otroško posteljico z mrežo. — Kranj, Gregorčičeva 17.

Prodaj stanovanjsko hišo z lepim vrstom po zelo ugodni ceni. Poizve se Strazišče 55, Kranj.

Prodaj dobro ohranjen železen štedilnik. — Kranj. Zlatopolje 8.

Zamenjam enosobno stanovanje v centru mesta za enako ali večjo sobo. Naslov v upravi lista.

Iščem dvosobno stanovanje v bližini okolici Kranja. Kdor mi ga preskrbi, dobi lepo nagrado.

Najdeno je bilo žensko kolo. Dobi se Kranj, Stara cesta 18.

Našla se je denarnica na Koroški cesti. Dobi se na Klancu 110.

19 let starega fanta vzajem v službo. Naslov v ogl. oddelku.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

razpisuje

ABONMA

ZA SEZONO 1955-56

Redni abonmaji:

1. Premierski abonma za 8 premier v sezoni. Abonenti tega abonmaja gledajo vse premiere v sezoni razen mladinskih predstav, ki so izven abonmaja. Abonma ni vezan na določen dan v tednu.

2. Abonma red „A“ ima predstave redno ob torkih zvečer, red „B“ redno ob petkih zvečer. Abonenti teh dveh abonmajev dobe po 8 ponovitev vseh uprizorjenih del, razen mladinskih in to vedno ob torkih in petkih.

3. Delavski abonma red „E“ in „F“ sta popoldanska abonmaja. Predstave za ta dva abonmaja niso vezane na stalni dan v tednu.

4. Mladinski abonma red „C“ bo imel predstave vedno ob četrtnih popoldan.

5. Redni abonmaji v večjih krajih Gorenjske. Gledališče bo prihajalo v te kraje redno gostovat s svojimi predstavami.

Izredni abonmaji:

1. Za podjetja, ustanove, zavode, šole, organizacije in razne druge skupine, bo gledališče na željo uredilo posebne abonmaje in izvedlo zaključne predstave posameznih del.

Cene in plačilni pogoji:

1. Premierski abonma od 90 din do 45 din brez popusta.

2. Abonma red „A“ in „B“ od 70 din do 35 din s 10% popustom.

3. Delavski abonma red „E“ in „F“ enotna cena 40 din brez popusta.

(Navedene cene so mišljene za eno predstavo.)

Vpisovanje abonmajev:

1. Za dosedanje abonente bo vpisovanje od 1. do 5. septembra 1955, za nove abonente pa od 5. do 12. septembra 1955 od 13. do 15. in 18. do 20. ure, ob nedeljah pa od 10. do 12. ure pri blagajni Prešernovega gledališča, Kranj Titov trg 5.

2. Za delavske abonmaje je vpis pri sindikalnih poverjenikih po tovarnah.

3. Za abonmaje v okoliških krajih bo vpisovanje objavljeno v Glasu Gorenjske. Kjer si želite gostovanje, se obrnite na kulturno prosvetna društva ali na odbore SZDL, ali pa pismeno, osebno ali telefonično na upravo Prešernovega gledališča v Kranju. Titov trg št. 5, telefon št. 355 ali 450.

Uprava Prešernovega gledališča Kranj

Krojaškega vajenca sprejem. — Pavlič Joško, Kranj, Klanc.

Vajenca sprejem v knjigovoznicu. Pogoji: 4 razrede gimnazije. Knjigovoznica Požaj Edvard, Kranj.

Preklecujem in obžalujem žalitve, ki sem jih izrekel o Klančnik Stanetu iz Sp. Duplej. — Gradišar Jakob.

Novo krasno žensko kolo dam tistemu, ki mi po možnosti odstopi sobo in kuhinjo ali samo sobo v Kranju ali okoli. Samo osebne ponudbe na: Košir, Kranj, Kokrški breg 3, stopnišče.

Hlebs Rudolf, steklarstvo Kranj, obvešča vse stranke, da bo zaradi dopusta delavnica prihodnji teden od 29. 8. do 3. 9. 1955 zaprta.

4000 dinarjev nagrade dam tistemu, ki najde pogrešanega Vrbe Jožeta, zidarja iz Hraša, ki je šel od doma že 26. julija letos. Verjetno tava, ker ima slab spomin, v gozdovih na območju vasi Senčur, Brniki, Vodice, Voglje in Hraše. Star je 47 let, srednje postave, redkih kostanjevih las, ki imajo na čelu glave vrtnec, zdravih zob, oblečen v rjav suknjič, sive „cajha“ hlače, srajca sivo - plava in rdeče križaste ter nizke čevlje. Pogrešanca izročite organom LM ali pa Vrbe Franciški, Hraše, p. Smlednik.

Malo kmečko posestvo najraje na Gorenjskem kupim. — Ponudbe na upravo lista pod „Malo posestvo“.

Pisarniški prostor, po možnosti v centru mesta, velik cca 4 krat 4, nujno potrebuje obrtno podjetje „Pleskarstvo“ Kranj. Kdor dobi ali odstopi primeren prostor, prejme nagrado. Zglasiti se pismeno ali osebno v delavnici podjetja, Kranj, Koroška cesta 19 od 6. do 14. ure.

● Objave

Ekonomska srednja šola v Kranju: popravni izpiti in naknadni sprejemni izpiti za redno šolo in za Dvoletni pripravljalni tečaj bodo dne 5. in 6. septembra t. l. v prostorih I. gimnazije. Začetek vsakokrat ob 7. uri zjutraj.

Pričetek šolskega pouka za dijaake redne šole bo 15. sept. 1955 ob 8. uri zjutraj, za pripravljalni tečaj pa isti dan ob 10. uri.

Vajenska šola za razne stroke v Kranju obvešča vse vajence, da bo vpisovanje v vse tri razrede v ponedeljek, dne 5. septembra od 8. do 12. ure

in od 14. do 17. ure. K vpisu naj priinesejo zadnje šolsko sprečevalo, učno pogodbo in rojstni list.

Popravni razredni izpiti se bodo pričeli v četrtek, dne 1. septembra po objavljenem razporedu na šolski oglasni deski. — Upraviteljstvo.

Na Industrijski puškarski šoli v Kranju bodo 2. 9. ob 8. uri v prostorih I. gimnazije popravni izpiti. Praktičen pouk za II. in III. letnik se prične 5. IX. ob 8. uri v šolski delavnici.

Naknadni vpisi so do 12. septembra. Sprejemni izpiti so 13. IX. ob 14. uri na I. gimnaziji (prilijež desno). Sprejemni izpit je iz matematike, slovenščine in risanja, le za one prijavljence, ki nimajo štirih razredov gimnazije. — Ravnateljstvo

„TEKSTILNI TEHNIKUM V KRANJU“ (sedaj Srednja tehniška tekstilna šola)

bo sprejela še nekaj novih dijakov v odsek za tekstilno kemijo in v odsek za strojno tkalstvo. Prijave do 10. septembra, sprejemni izpit (matematika, slovenščina in kemija) 13. septembra. — Popravni izpiti 2. septembra, diplomski izpiti od 5. do 10. septembra, vpisovanje 15. septembra, začetek pouka 16. septembra. — Ravnateljstvo

Razpis. — Lekarna Jesenice razpisuje štipendije za 2 študenta farmacije. Prošnje predložiti lekarni Jesenice na Gorenjskem.

Kino

Kino „Krvave“ Cerklje: — 27. in 28. avgusta angleški barvni film „Henrik V.“ — Predstave ob sobotah ob 20.30 uri in ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Kino Naklo: 27. in 28. avgusta italijanski film „Ljubezni in strup“. Predstave v soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 16. in 19. uri.

Kino „Radio“ Jesenice: — predvaja od 28. do 30. 8. ameriški film „Slavolok zmag“. Predstave 28. 8. ob 16. in 20. uri. Ob 10. uri matineja mladinskega filma. Dne 29. in 30. 8. predstavi ob 18. in 20. uri; Od 31. 8. do 2. 9. ameriški film „Mladi ljubimci“. — Predstave ob 18. in 20. uri. 3. 9. ameriški barvni film „Osamljena ostra“. Predstava ob 19. uri.

samljena ostra“. Predstavi ob 18. in 20. uri.

Kino „Plavž“ Jesenice: — predvaja 28. in 30. 8. ameriški film „Mladi ljubimci“. 29. 8. zaprto. 28. 8. predstave ob 16. in 18. in 20. uri. Ob 10.30 uri matineja mladinskega filma. 30. 8. predstavi ob 18. in 20. uri. 31. 8. ameriški film „Slavolok zmag“. Predstavi ob 18. in 20. uri. 1. 9. zaprto. 2. 9. ameriški film „Slavolok zmag“. Predstavi ob 18. in 20. uri. 3. 9. ameriški barvni film „Na revier“. Predstavi ob 18. in 20. uri.

Kino Koroška Bela: predvaja 28. 8. ameriški film „Slavolok zmag“. Predstavi ob 17. in 19. uri. 3. 9. ameriški barvni film „Osamljena ostra“. Predstava ob 19. uri.

PIJANI SLONI

Uslužbenec urada za zaščito divjadi v Ugandi v centralni Afriki je pred kratkim doživel nekaj izrednega: opazoval je veliko čredo popolnoma pijanih slonov! Ti sloni, ki jih je omenjeni uslužbenec opazil južno od Albertovega jezera, so namreč pojedli velike količine dozorelih plodov vinske palme, v katerih je precejšen odstotek alkohola. Zivali so se spotikale, se opotekale, padale in strašno rjovele ter podrle mnogo manjših dreves.

94-LETNI OČE

Statistika dokazuje, da se povprečna življenjska doba naglo viša. Hkrati z daljšim življenjem pa je tudi meja sposobnosti človeka, to je njegova življenjska sila, ohranjena dalj časa. Ameriški časopisi poročajo, da živi v kraju Iowa zdravnik dr. John Hullinger, ki je star 94 let. Pred tremi leti se je poročil z 32-letno Lucille. V tem zakonu sta se mu rodila že dva otroka.

MEDVEDJE NOČEJO BITI SAMI

Pravijo, da so medvedje samotarji in da se izogibajo ljudem. Blizu Žužemberka, komaj kakšnih dvesto metrov od vasi Cvibelj — po domače pravijo tam na „moriščih“ — pa ljudje stalno srečavajo dva kosmatinca, ki se sprehajata in se nič kaj dosti ne zmenita za mimoidoče.

V ZAPOR PRED VSILJIVO LJUBICO

V mestu Toronto v Kanadi se je prijavil policiji 32-letni Kenneth Rapson, češ da je napravil 11 vlomov in tatvin. Ko je preiskava dognala, da to ni res, je končno povedal, zakaj je hotel priti v zapor. Ni vedel, kako bi se znebil vsiljive ljubice, ki mu je bila stalno za petami in se je menda hotela z njim poročiti zlepa ali zgrda, zato se je odločil za lažno prijavo kaznivih dejanj. Zaradi lažne prijave je bil res obsojen na 9 mesecev zapora. Tako je šel pod ključ, da si ohrani osebo svobodo.

TUDI VRABCI IMAJO SPOMENIK

Vrabci so ptički, ki se štejejo pravzaprav „k hiši“. So sitni, vreščavi in gospodinjje jih nič kaj radi ne gledajo na svojih dvoriščih. V glavnem, najlepšem parku Bostona (ZDA) so pa tudi vrabci lahko ponosni — imajo namreč svoj spomenik.

Za časa prvih kolonistov, ko je bil Boston povezan s svetom samo še z enim nepreločnim potom, je mesto, polja in vrtove napadla nepregledna vojska gosenic in kmalu ogulila vsa drevesa. Takrat pa so od severa prihrumele jate vrabcev in ti so kmalu pozobali vso goseničjo zalego. Če ni bilo teh rešiteljev, bi v tem, od sveta odrezanem mestu, izbruhnila lakota. Zato so jim hvaležni kolonisti postavili spomenik.

Milijarda - ogromno število

Le težko si moremo predstavljati, kaj in koliko pomeni milijarda. Za boljše razumevanje navajamo nekaj primerov: Kdor bi hotel šteti do ene milijarde, bi ob upoštevanju normalnih delovnih dni in vseh praznikov v letu za to počel potreboval nič več in nič manj kot 500 let. Knjiga z milijardo strani bi bila debela 50 kilometrov, tehtala pa bi 1500 ton ali 1.500.000 kilogramov. Če bi pa tako knjigo ho-

teli prebrati, bi potrebovali 300.000 let, približno tako dolgo, kolikor dolgo pozna človeštvo ogenj. Časovno je milijarda minut več kot 19 stoletij, torej je od začetka našega štetja minila „le“ ena milijarda minut. Pa še ta primer: če bi položili eno milijardo kovancev po 1 dinar enega vrh milijardo strani bi bila debela stolp, ki bi bil visok več kot milijon metrov ali 1000 kilometrov.

Nekaj o letalskem prometu

V desetih letih so letala za mednarodni promet na dolge proge prevozila na vsej zemeljski obli tolikšno razdaljo, kot je 36.000-krat od Zemlje do Meseca, torej vsak dan od leta 1945 po pet potovanj od Zemlje na Luno in nazaj.

Samo dve mednarodni letalski družbi za civilni promet — Mednarodna organizacija za civilni letalski promet in pa Mednarodno združenje za zračni prevoz — sta prepeljali v minulih desetih letih toliko potnikov in toliko tovora, da bi lahko — če spet upora-

bimo primerjavo — prepeljali okoli sveta vse švedsko prebivalstvo, spravili čez južni Atlantski ocean ves pridelek brazilske kave in enkrat tedensko prepeljali petnajst milijonov pisem okoli sveta.

Ce bi uporabili primerjave za plete v obliki enega potniškega letala — skupno so letala mednarodnih prog preletela 47 milijonov ur — bi moralo to letalo biti v zraku neprestano 5.365 let.

Ne obče odvajanja vredne rezultate so objavili pred kratkim ob desetletnici obeh mednarodnih družb: v prvo je

Rakete tudi za letalski promet

V eni uri 18 minut iz New Yorka v London

Nemška znanstvenika Walter Dornberg in K. Ehrliche, ki sta imela med vojno pomemben delež pri gradnji tako imenovanega „V“-orožja, gradita v letalskih tovarnah Bell v Buffalu (ZDA) prvo raketo za potniški promet. Ta raketa naj bi bila izročena za potniški promet najkasneje v desetih letih. Raketa naj bi letela tako hitro, da bi potrebovali za 3700 kilometrov dolgo pot iz New Yorka do San Franciska komaj eno uro in četrto.

V nenavadnih letalih, ki naj bi začela obratovati leta 1965, se sicer potniki ne bodo počutili najprijetneje — tako pravijo konstruktorji — vendar polet njihovega zdravju ne bo škodoval. Le ljudje s srčno napako ne bodo smeli potovati z letali, ki bodo zmogla za sedanje pojme astronomsko hitrost.

Dornberg je dejal: „Raketno letalo bo imelo osem motorjev s pogonsko silo 345 ton, to pa potnikov ne bo motilo, ker bodo šume in tresljaje udušile posebne kamere. V prvi fazi poleta se bo težina članov posadke postrojila, nato pa se bo hitrost povečala. Ko bo doseglo letalo največjo hitrost, bo tehtal potnik tri in pol večkrat kot na zemlji.“

Raketna letala naj bi letela 46 kilometrov visoko. Vse odprtine bodo neprodušno zaprte, da bodo potniki varni pred vsemirskimi žarki. Če bi prišlo med poletom do kakršne koli motnje ali okvare, bo lahko pilot odvrnil vse raketske dele in posode s pogonskim gorivom, stroj pa bo pristal kot neke vrste jadralno letalo.

In največja hitrost, ki jo bodo zmogla raketna letala? Ta je res precejšnja, saj znaša hitrost 12.000 km na uro. Če upoštevamo zamudo, ki nastane pri vzletu in pristajanju, bi imela raketna potniška letala približno takšen vzorni red: iz New Yorka v San Francisco (3700 km) bi letelo uro in četrto, iz New Yorka v London (4700 km) uro in 18 minut, iz New Yorka v Rio de Janeiro (6700 km) eno uro in 20 minut, iz San Franciska v Sidney (11.700 km) pa eno uro in 58 minut.

Prvi telefonski razgovor OKROG SVETA

Aprila leta 1935 so iz neke sobe v 35. nadstropju newjorskega nebotičnika strokovnjaki za telefonijo imeli telefonski razgovor s svojimi kolegi, ki so bili v sosednji sobi. Pretekla je ena četrtna sekunda, dokler je prišel glas iz ene slušalke v drugo. Od kod takšna zamuda? Zato, ker je bil telefonski vod, preko katerega se je ta razgovor odvijal, napeljan okoli zemeljske krogle.

Telefonski vod je bil postavljen od New Yorka v obliki kabla. Potem je do San Franciska tekla kot zračna transkontinentalna linija z visoko frekventno telefonijo. Od San Franciska do Jave so razgovor prenašali s pomočjo radia, a od tod do Amsterdamu v Holandiji prav tako s pomočjo radia. Od Amsterdamu do Londona te tekel razgovor po suhozemskem in

podmorskem kablu, od Londona do New Yorka pa je zvezo zopet vzdrževal radio. Skupna dolžina te zveze je znašala približno 40.000 kilometrov.

V New Yorku se je razgovor odvijal ob 9. uri in 30 minut popoldne. V San Francisku je bilo takrat šele 6 in 30 minut. Med San Franciskom in Javo je glas presegal datumsko mejo 25. aprila ter je prešel v cono, kjer so pisali že 26. april. Potem se je ponovno vrnil v cono 25. aprila in se dotaknil Jave 25. aprila ob 22. uri. V Amsterdamu je bil glas ob 2. uri in 50 minut popoldne, v Londonu pa ob 2. uri in 30 minut. V New Yorku je glas prišel z eno četrtno sekundo zamude.

To je bil prvi telefonski razgovor iz sobe v sobo okoli sveta.

— Da ist nichts drinnen, — je še slišal in nato korak, ki je stopil na stezo. Potem pa ni slišal ničesar več. Tema mu je legla na oči. Živci so popustili in padel je v globok spazem, podoben nezvesti. Ni čutil, da so Nemci preskočili dračje in nadaljevali brezuspešno zasledovanje za njim in Johnom Cowleyem.

Ni vedel, kdaj je zdrsl od deblu na zemljo in zaspal. Ko se je prebudil, ga je mrazilo. Dvignil se je, a se še ni zavedel, kje je. Le počasi se je vračal v stvarnost. Vse naokrog je vladala tišina. Le veter je grebel med okrvavele krone bukavja in trgal listje. Kakih sto korakov navzgor so bila drevesa že gola. Kakor izsušena mrtva trupla med zelenjem smrek.

Na nasprotni strani se je pozno jesensko sonce nagibalo nad ostre kamenite robove planin. Kakor da bi mu ta ostrina zarezala boleče v srce: — Kje je Irwing? So ga zajeli Nemci? Spustil se je na stezo. Skrb in rahlo, komaj verjetno upanje, da bo našel izgubljenega tovariša, ga je gnalo navzgor. Kdo ve, kdaj in kje je zaostal za njim. Hodil je skoro uro, ko je zagledal strmino, po kateri sta se s tovarišem spustila pred Nemci.

Nenadoma je obstal. Na stezi je zagledal temen madež. Sklonil se je. Bila je strnjena kri. Sklonjen je šel naprej. Naenkrat madežev ni bilo več. Sklonil se je še niže in iskal. Krvavi madeži pa so izginili. Začel se je vzpenjati v strmino. Počasi. Korak za korakom. Ni se vzpel deset metrov, ko je našel robec. Pravzaprav robček. Pobrall ga je. V vogalu je bilo uvezeno ime Mary.

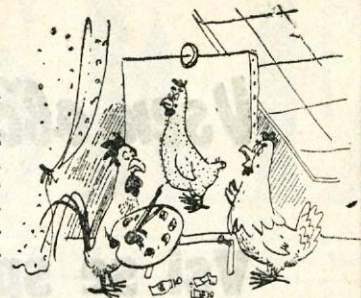
Mary? Mary? ... Ali ni tako ime Irwingovemu dekletu? Seveda, Mary je! In ta robček je spomin nanjo. Edino, kar je Irwing v ujetništvu ohranil.

In vendar! Nikoli ga ni Johnu pokazal, čeprav ju je skupno trpljenje zbližalo in sta postala največja prijatelja. Morda se je sramoval neznosti? Tako kakor vsi ljudje, ki jih življenje pahne v svojo surovost? Še je držal v roki robček. — Irwingov je, — je rekel zase.

In potem se je spomnil krvavih madežev na stezi: — Pa ne da bi bil ranjen? Pognal se je zopet na stezo. Da. Tu sta se spustila po strmini. Sel je za madeži, a so se zopet izgubili. Sel je po stezi navzdol in iskal. Madežev pa ni bilo. Vrnil se je in obstal, kjer so se madeži nehali.

— Ni tekel za menoj, — je ugotovil in pognal se je v gozd, tam kjer so se dopoldan pognali Nemci pod dračjem spegla tovariša.

Za kratek čas

„Nariši že vendar enkrat kako dostojno pokrajino in ne vedno le golih žensk!“

„Dajte mi tale motorček za mojo ženo!“
„Na žalost, z zamenjavami pri nas ne delamo!“

Poglejmo 20 let naprej

Čez dvajset let se bodo ljudje vozili z avtomobili na atomski pogon, ki bodo imeli instalirane elektronske naprave, ki bodo posredovale vozniku sliko prometa na cesti pred njim in za njim. Gospodinjam ne bo treba več pomivati posode, ker bodo ta posel prevzeli ultra zvočni valovi. Prav tako gospodinjje ne bodo več likale, ker bo to delo opravil avtomatični likalnik ob pritisku na gumb. Takšne perspektive napoveduje — ne kod plod domišljije, marveč kot verjetno pridobitev industrije in znanosti — podpredsednik trgovinske zbornice Združenih držav Amerike.

Povedal je, da bo imela Zemlja leta 1975 več umetnih satelitov. Prav tako je rekel, da bo na Zemlji že več jeklenih stavb, ki bodo imele kar najudobnejše urejena stanovanja. Američani se bodo po besedah predsednika trgovinske zbornice ZDA prepeljali iz Washingtona do Pariza v bojih treh urah. V njihovih stanovanjih bo več fluorescenčnih naprav, tako da si bodo stanovalci lahko izbirali svetlobo po potrebi in razpoloženju. Avtomatična očesa bodo sama odpirala in zapirala okna in vrata in tako uravnavala temperaturo v sobah. V trgovinah z živili bo na razpolago skoraj deset tisoč različnih živil, ki bodo zavita v posebne snovi, da bodo ohranila primerno temperaturo.

Se se je branila. Potem pa se je vdala njegovemu obljubi. Pesem brez besed je pela njena dlan, poljubi njenih ustnic, nabreklost njenih prsi, telo, tesno prižeto k telesu človeka, ki ga je ljubila.

— Mary, Mary...

— Irwing, Irwing...

Ničesar drugega si nista povedala in vendar je melodija njunih šepetov vsebovala melodije vseh besed, s katerimi ljudje izražamo ljubezen, melodije vseh tisočev velikih in malih pesnikov, ki so kdaj živeli in izjavljali iz besed melodijo visoke pesmi od Salomona in čudovitih starih kitajskih poetov preko trubadurjev in Petrarca do pesnikov naših dni. Zgodovina je menjavala svoj obraz, družbe so se rušile, umirala so gesla, s katerimi so si utirale pot v razvoj in odmrle, spreminjale se je obličje zemlje, ostala pa je v vseh časih in vseh družbah večno nespremenljiva, večna pesem ljubezni, vse od takrat, ko je človek v opoju strasti prvič spregovoril besedo ljubim.

— Irwing, Irwing, — so strastno dihale njene ustne. Bila je njegova. Vsa. Prav vsa.

Polje in steze in travniki, gozd in jezero in nad njima noč, stkana iz hrepenenja...

Počila je vejica in zgodba njune ljubezni se je prelomila, prelomila kakor tisto jutro, ko sta se po izljubljeni noči vrnila na posestvo in odprla radio, da bi plesala. Namesto zasanzanih plesnih melodij, pa so se iz sprejemnika vsule kovinske besede:

— Danes ob četrty uri petinštirideset minut je Hitler brez vojne napovedi napadel Poljsko.

Ugasnil je radio, a prepozno. Najlepša noč njegovega življenja se je prelomila prav tako, kakor so se ob puku vejice prelomili njegovi spomini. Nad njim je bilo staro smrekovo dračje. Pridržal je dih in živčna napetost je rasla, ko je začul korake.

— Nemci?

15

Koraki so prihajali vedno bliže. Kdo ve, koliko jih je bilo. Kakor z nožem se je zarezala vanj nemška govornica.

— Mimo, bodo šli mimo, — se je tolažil. Nenadoma pa so se koraki ustavili.

Skozi dračje je čutil ostre nemške poglede. Bilo mu je, kakor da se z iglami zabadajo vanj. Priprl je oči kakor otrok, misleč, da bo s tem ubežal pred strahovi.

— Kam sta pobegnili? — je čul nemški glas.

In spet drugi:

— Poglej tu notri!

In zopet prvi:

Tega ni slišal, ker so zaplesali po dračju težki okovani čevlji. Dračje se je upogibalo pod njimi in že je čutil, kako

se bo zdaj iztegnila roka in namerila vanj hitrostrelko. Se nekaj hipov in pod stezo bo ležal mrlič s prebito lobanjo. Se nekaj hipov!

Vsem občanom ob občinskem prazniku Podnarta barben pozdrav!

Vsi se spominjamo 24. avgusta

Dogodek, ki je pretresel ne le domačine in bližnjo okolico, temveč je odjeknil daleč okoli Ljubnega, skoraj po vsej Sloveniji, se je dogodil 24. avgusta 1941.

Na Gorenjskem je ta dan padla prva večja skupina talcev, ki so jim vzele življenje svinčenke iz krutih okupatorjevih, gestapovskih pušk. Pet jih je bilo, ki so dali svoja življenja za našo svobodo: Miha Štular, Feliks Kavčič, Anton in Jože Krivic ter Anton Snedic.

Vsi občani se še danes spominjamo tega strašnega dne, ki nam bo ostal nepozaben. Zato smo si zbrali tudi ta dan za naš največji praznik — občinski praznik Podnarta. Z delom pa smo že dokazali, da znamo ceniti žrtve, ki so žrtvovale svoja življenja, da smo mi lahko zaživel.

Delovni kolektiv

T
K
A
L
N
I
C
E
O
T
O
Č
E

Občinski ljudski odbor

Podnart

in vse množične organizacije

Veliko smo že zgradili

Občani smo z veliko pomočjo in razumevanjem ObLO Podnart, katerega predsednik je že vseh 10 let neumorni Ivan Langus, v minulih 10 letih pridno gradili. Že 1945. leta smo obnovili osnovno šolo na Ovsisah, ki je bila med vojno požgana zato, da se niso mogli vanjo vgnezditi domači izdajalci. Obnovljena in povečana je bila tudi osnovna šola na Ljubnem. 1947. leta je začela spet obratovati Kemična tovarna, za katero smo morali nabaviti tudi skoraj vse stroje, ki nas jih je oropal okupator. Zdaj gradimo nove prostore za tovarno Tekstil v Otočah, ki bodo zgrajeni z lastnimi sredstvi tovarne. V Ljubnem smo obnovili in precej povečali Kulturni dom, v katerem že od lanskega leta lahko vsak teden gledamo filmske predstave. V Podnartu pa bo Kulturni dom dograjen še letos, katerega otvoritev bo že 29. novembra, za naš venki praznik — Dan republike.

—V naši občini imamo 21 km cest, od tega pa smo jih po osvoboditvi zgradili več kot 3 km, še več pa smo jih popravili, tako, da so zdaj naše ceste primerne za naš promet, ki je precej večji kot je bil nekdaj. Že 1946. leta smo obnovili med vojno bombardirani most preko Save v Otočah, pred dvema leti pa smo ga še enkrat popravili.

Razen teh gradenj, je bilo pri nas ustanovljenih tudi nekaj podjetij: Mesarija in Kinopodjetje v Ljubnem, v Podnartu pa Gostinsko podjetje in Zagarski obrat.

Delovni kolektiv

KEMIČNE TOVARNE PODNART

Še letos bo dograjen Kulturni dom v Podnartu

Gostišče Podnart

KMETIJSKA ZADRUGA PODNART KMETIJSKA ZADRUGA LJUBNO

Velik napredek v kmetijstvu

Čeprav je bilo kmetijstvo že nekdaj pri nas precej razvito, zlasti na Ljubnem, kjer so imeli že leta 1928. ustanovljen strojni odsek, se je kmetijska dejavnost pri nas šele v zadnjih desetih letih močno razmahnila. Danes sta obe kmetijski zadrugi v Podnartu in Ljubnem zelo delavni in sta si razen številnih drugih strojev nabavili še motorni kosilnici, motorni škropilnici, UMIMOG ter drobilec za mletje gramoza. V poljedelstvu se obe zadrugi največ bavita s pridelovanjem semenskega krompirja in sta v tem pogledu med prvimi, če ne prvi na Gorenjskem. Zlasti velik pa je bil po osvoboditvi napredek v živinoreji in imamo v naši občini že preko 150 krav z rodovnikom.

Vse sile bomo dali tudi v prihodnosti za uspešno graditev socializma!

Krajevno podjetje

MESARIJA LJUBNO

Pogled na lepo Gorenjsko vasico Ljubno, kjer je padla prva večja skupina talcev